

SVEIKINIMAI

MINĖJIMAI

KOVO 11-OJI – LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DIENA	
SEINŲ LIETUVIŲ „ŽIBURIO“ MOKYKLOJE – Seinų lietuvių „Žiburio“ inf.	4
PUNSKO SAVIVALDYBĖS VAIKŲ DARŽELYJE – Vida Jolanta Stankevi- čienė	5
PUNSKO KOVO 11-OSIOS LICĖJUJE – Onutė Karaneckaitė	6
SUVALKUOSE – Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė	7
TRYS LIETUVAI SVARBIOS DATOS – Dalia Makauskienė	8

ŠVIETIMAS

VIEŠĖJOME MARIJAMPOLĖS JONO TOTORAIČIO PROGIMNAZIJOJE – Irmina Makauskaitė, Paulina Milončytė	10
---	----

KULTŪROS BARUOSE

PARODA „SAGA APIE LIETUVĄ“ ATKELIAVO Į PUNSKĄ – Alicija Kra- kauskienė	11
PUNSKO KRAŠTO JUOSTOS VILNIUJE – Rūta Burdinaitė	13

IVYKIAI, PROBLEMOS, NUOMONĖS

SKAUDUS PAVASARIS – Rytis Motiejūnas	16
JURGITA ŠIUGŽDINIENĖ: „NESIJAUČIU, KAD BŪČIAU KITAPUS SIENOS“ – Irena Gasperavičiūtė	18

KALBOS KERTELĖ

KNYGŲ MUGĖJE – Birutė Burdinaitė-Ołow	19
--	----

PAPROČIAI

VĒLYKINIO KIAUŠINIO MAGIJA – Rasa Žukauskienė	20
--	----

SKELBIMAI

SPAUDA RAŠĖ

LIETUVOS ŽINIASKLAIDA	24
-----------------------------	----

KRYŽIAŽODIS

Viršeliuose:

Izabelės Filevičienės margučiai (Nastutės Sidarienės nuotr.)

REDAKCIJOS ADRESAS

16-515 Puńsk,
ul. A. Mickiewicza 23
tel. (+48) 87 5161 416
www.e-ausra.pl
ausra@o2.pl

LEIDŽIA

Lenkijos lietuvių draugija
16-500 Sejny,
ul. Wileńska 9
tel. / faks. (+48) 87 5162 125

Vyr. redaktorė Irena Gasperavičiūtė
Redakcijos sekretorė Alicija Krakauskienė
Stilistė, korektorė Birutė Burdinaitė-Ołow
Techn. redaktorė Aldona Jonušonytė
KORESPONDENTAI: Petras Maksimavičius,
Rasa Žukauskienė, Jurgita Stankauskaitė, Božena
Bobinienė

Spausdino „Aušros“ leidyklos spaustuvė.

Numeris pasirašytas spaudai 2023-03-28

Rankraščiai taisomi ir trumpinami redakcijos
nuožiūra. Redakcijos ir leidinio rėmėjų nuomonė
nebūtinai sutampa su autorių nuomone.

Lenkijos lietuvių draugijos sąskaita

BS Sejny, ul. Powstańców Sejneńskich 1, 16-500 Sejny
Nr. 23 93540007 0000 0000 0198 0002
SWIFT / BIC kodas POLU PL PR

Publikacja wyraża jedynie poglądy autora/ów i nie może być utożsamiana z oficjalnym stanowiskiem Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji.

Projektą „Lenkijos lietuvių tautinio sąmoningumo ugdymas“ iš dalies remia Spaudos, radijo ir televizijos rėmi-
mo fondas (*gauta parama per projekto įgyvendinimo laikotarpį – 8000 eurų*).

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

Mieli skaitytojai!

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Kiekviena pavasario apraiška teikia džiaugsmo. Štai kro-kai pražydo, virš stogų gage-na parskrendančios žąsys, lauke paukščių koncertai, lizde klebenantys gandrai – tai kiekvienų metų pavasario rutina. Tačiau kiekvieną kartą džiugina! Nes išsiūlgta, išlaukta. Tik žinios iš pasaulio vis dar gąsdina...

Pernai prieš šv. Velykas sužinojome apie Bučą. Praėjus metams rusų sėjami žiaurumai nesibaigė. Žiniasklaida vieną dieną gąsdina, kad jie ateis iki mūsų, kitą dieną žada, kad karas greitai baigsis Ukrainos pergale. Kaip bus iš tikrųjų – niekas nežino. Šiandien televizijoje girdime, kaip okupantai elgiasi su ukrainiečių vaikais. Juos išveža į Rusiją, ne tik našlaičius, atima iš tėvų ir veža šimtus, tūkstančius kilometrų tūkstančius ukrainiečių vaikų... Juos įvaikins, perauklės – išplaus smegenis... Tai ukrainiečių tautos genocidas. Galvoje netelpa...

Tai gi nelinksmos žinios iš pasaulio prieš didžiausią krikščionių šventę. Žmonės, atrodo, apsipranta, kai informacijos iš karo apimtos šalies tampa kasdienybe. Tačiau neseniai vykusios paramos Ukrainai akcijos rodo, kad vis dėlto jie netapo abejingi – aukų surenkama. Nepamirškime dabar, šv. Velykų laikotarpiu, paremti kovojančiųjų. Pajūtis, kad ir mes prisidedame prie laisvės siekio, suteiks daugiau džiaugsmo nei sėdėjimas prie Velykų stalo.

Linkiu Jums, mieli skaitytojai, sutikti šventes ramiai ir šeimyniškai. Su viltimi ir tikėjimu, kad visa, kas bloga, greitai baigsis. Stebuklingo Jums Velykų ryto! Atgavos sielai, gero poilsio, kad kupini jėgų ir energijos pasitiktute naujus iššūkius! Su gairių pavasariu ir didžiaja metų švente!

„Jei Dievas už mus, tai kas gi prieš mus?!
Jeigu Jis nepagailėjo nė savo Sūnaus,
bet atidavė Jį už mus visus, – kaipgi Jis
ir visko nedovanotų kartu su Juo?!“
(Rom 8, 31–32)

Brangūs pasaulio lietuviai, visi geros valios žmonės,

nuoširdžiai sveikinu su didžia Velykų švente! Džiugiai giedame „Aleliuja“ ir skelbiame, kad Kristus prisikėlė. Ši šventė žadina mumyse naują viltį, liudija apie gyvenimą, kuris nesibaigia mirtimi ir kapu. Pasaulyje daug mirties ženklų, o karas – vienas iš pačių baisiausių. Ne vienas susimąstome, kodėl taip vyksta, kodėl Dievas nesustabdo žmonių kančios.

Prieš dešimtmetį viena japonė mergaitė, patyrusi žemės drebėjimą ir cunamį, klausė popiežiaus Benedikto XVI, kodėl ji turėjo kentėti ir bijoti. Popiežius atsakė: „Ir aš to paties klausiu: kodėl šitaip yra? Kodėl jūs turite kentėti, kai kiti ramiai gyvena? Neturime į tai atsakymo, bet žinome, kad Jėzus, kaip ir jūs, kentėjo nekaltas, kad tikrasis Dievas, kuris pasirodo Jėzuje, yra jūsų pusėje. Tai labai svarbu, net jei neturime atsakymų, jei išlieka liūdesys: Dievas yra jūsų pusėje ir būkite tikri, kad jums padės.“

Velykos dar kartą primena, kad Dievas yra su mumis, kad Jėzaus kančia ir mirtis atskleidžia Jo meilę. Prisikėlimo gyvenimas jau glūdi mumyse, apsieiškia kreipdamas aukštyn, sužavėdamas ir neleidamas nusivilti net mirties akivaizdoje.

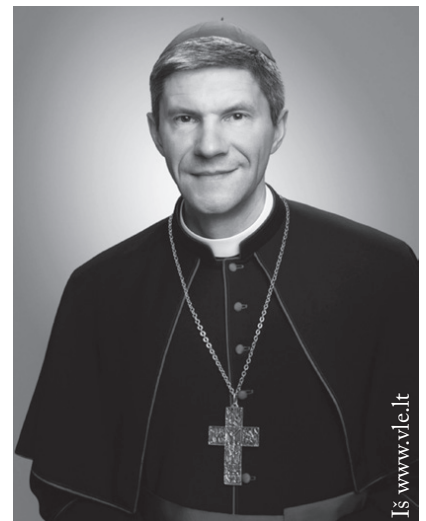
Prisikėlęs Jėzus yra su mumis ir dėl gerumo tų, kurie rūpinasi kitais, dėl švelnumo tų, kurie įveikia prievartą, dėl meilės visų, kurie nenusivilia. Tokiais prisikėlimo ženklais ir mes esame kviečiami būti. Palaikykime vieni kitus, aktyviai junkimės į bendruomenių ir parapijų gyvenimą. Tegul ir per mus pasaulyje sklinda Velykų džiaugsmas.

Mielieji, šios Velykos tegul įlieja į mūsų gyvenimą Kristaus šviesos, kuri niekada neužgęsta, kuri apšviečia kelią pas artimą žmogų, moko prisiimti atsakomybę ir meilės rūpestį.

**Visiems linkiu palaimintų
ir džiugių šventų Velykų!**

Arkivysk. Lioginas Virbalas SJ,

Lietuvos Vyskupų Konferencijos
delegatas užsienio lietuvių katalikų
sielovadai

Iš www.vlc.lt

Kovo 11-oji – LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ATKŪRIMO DIENA

Seinų lietuvių „Žiburio“ mokykloje

SEINŲ LIETUVŲ „ŽIBURIO“ INF.

Įprastinis tautinių švenčių minėjimas – koncertas. Vaikai išmoksta čeilėraščių, dainų, mini, kas vyko tą dieną. Galiausiai tokios šventės tampa rutina. Tikriausiai tai vienas iš būdų paminėti svarbią Lietuvai datą, tačiau ne vienintelis. Šiandienos vaikams patinka tai, kas žaisminga, jie mėgsta rungtyniauti, o geriausiai, kai dar galima naudotis išmaniosiomis priemonėmis. Į Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos tautinių švenčių minėjimą žaismingumo įneša tų dienų apranga. Jau tampa tradicija, kad Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją tiek mokytojai, tiek mokiniai į mokyklą ateina apsirengę vienos pasirinktos spalvos (geltonos, žalios arba raudonos) drabužiais.

Šiais metais Kovo 11-ąją minėjome iš pradžių tradiciškai – visa mokykla

Žinių apie Lietuvą viktorinos dalyviai

Irenos Casperavičiūtės nuotr.

dalyvavo Lietuvos nepriklausomybės intencija kunigo Jaroslavo Kalinovskij

atnašaujamos šv. Mišiose, o vėliau visai netradiciškai – vaikai varžėsi Kahoot programėlėje paruoštoje viktorinoje apie Lietuvą. Vyresniųjų klasių mokiniai susiskirstė į septynias grupes ir atsakinėjo į klausimus, pvz.: kas Lietuvos himno autorius, koks giliausias ežeras Lietuvoje, kas 1990 m. kovo 11 d. buvo Lietuvos Aukščiausiosios Tarybos pirmininkas ir pan. Buvo daug emocijų. Nugalėtojai gavo diplomus ir simbolines dovanėles, o visi mokiniai buvo pavaišinti vaisiais.

Po viktorinos mokyklos dainininkės išvyko į Kampuočius prie Kovo 11-osios paminklo, o likusieji mokiniai dalyvavo sporto varžybose. Tą dieną oras iškrėtė pokštą – snigo ir pustė kaip viduržiemį, todėl minėjimas Kampuočiuose buvo kiek kuklokas, be gyvos muzikos.

Irenos Casperavičiūtės nuotr.

Vidugirių mokyklos moksleiviai Kampuočiuose prie Kovo 11-osios paminklo

Punsko savivaldybės vaikų darželyje

SPAUDOS,
RADIOJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

VIDA JOLANTA STANKEVIČIENĖ

Punsko savivaldybės vaikų darželio vaikučiai kasmet mini valstybines šventes. Neseniai džiugiai šventėme Vasario 16-ąją – Lietuvos valstybės atkūrimo dieną. Darželio ugdytiniai su trispalvėmis rankytėse nuėję prie varpinės sugiedojo Lietuvos himną. Po didaktinių užsiėmimų vaikučiai iškirpo ir suklijavo trispalves vėliavas, piešė Gedimino pilį, spalvino Lietuvos valstybės simbolius.

Per įvairias veiklas siekiame ugdyti darželinukų meilę Lietuvai, skatiname domėtis Tėvynės istorija, ugdyti pilietiškumo ir patriotiškumo jausmus. Kartu mes esame stiprūs ir vieningi, kartu mes auginame mūsų ateitį ir skiepijame vaikams meilę Tėvynei.

Kovo 10 d., kaip ir kiekvieną pavasarį, mūsų darželyje nuskambėjo, nuaidėjo Kovo 11-oji – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena. Tai atgimusios Lietuvos šventė, jos garbės ir orumo atkūrimo diena, didi kiekvienam lietuviui. Vaikučiai mielai ruošia darbelius, susijusius su Lietuva, gimtuoju kraštu. Darželio ugdytiniai šventei ruošėsi iš anksto: gilino žinias apie Lietuvos istorinį ir kultūrinį

Iš Punsko darželio archyvo

palikimą, klausydamiesi eilėraščių, dainelių ir legendų, su auklėtojomis daug kalbėjosi apie Tėvynę, jos praeitį ir dabartį, gamtos grožį, apie tai, kuo garsus mūsų kraštas ir ką kiekvienas iš mūsų galėtume padaryti dėl savo Tėvynės. Nors pasaulio žemėlapyje Lietuva labai mažytė, kaip taškelis, bet mūsų širdyse ji labai didelė.

Švęsdami Kovo 11-ąją, pakiliai nu-siteikę sugiedojome Lietuvos valstybės himną. Prisiminėme tikrąsias vertybes: laisvę, tikėjimą, tiesą, bendrystę ir Tėvynės meilę. Šventė pažadino mažųjų širdelėse tautiškumą, meilę savo šaliai. Kiekvienos grupės vaikai pagarbą ir meilę Lietuvai reiškė

skambiomis dainelėmis, šokiais, poetų posmais apie gimtą šalį. Skambėjo patys gražiausi žodžiai apie Tėvynę. Darželio languose suplazdėjo trispalviai paukščiai – gaivaus lietuviško pavasario pranašai. Programėlės pabaigoje kartu sudainuota daina „Gražiausios spalvos“. Vaikučių rankutėse pleveno paukščiai, simbolizuojantys laisvę. Vyravo puiki nuotaika, vaikų akys spindėjo gerumu, šiluma, meile Tėvynei. Kovo 11-osios programėlė nufilmuota ir paviešinta Punsko savivaldybės vaikų darželio feisbuko paskyroje.

Darželinukai buvo nuvykę ir prie Kovo 11-ajai skirto paminklinio akmens. Čia sudainavo dainą apie Lietuvą. Punsko savivaldybės vaikų darželis surengė tarptautinę vaikų darbų parodą „Sveikinimai Lietuvai“. Joje dalyvavo Marijampolės vaikų lopšelis-darželis „Rūta“, Alytaus lopšelis-darželis „Obelėlė“, Jurbarko r. Jurbarkų darželis-mokykla, Suvalkų lietuvių vaikų darželis, Seinų lietuvių „Žiburio“ darželis, Vidugirių pagrindinės mokyklos bei Punsko darželinukai. Nuostabūs ir kruopščiai atlikti vaikų darbai primena apie Tėvynės laisvę ir puošia vaikų darželio koridorių.

Iš Punsko darželio archyvo

Punsko Kovo 11-osios licėjuje

ONUTĖ KARANECKAITĖ

Kiekvienų metų kovo 11-ąją minime vieną svarbiausių mūsų šalies istorijoje datų – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną, kai po ilgos okupacijos Lietuva vėl tapo laisva. Laisvė tai amžinas pavergtų žmonių siekis, apie ką byloja net ir dabartinė situacija pasaulyje. Mes, gyvendami patogiais laikais, kartais nesuvokiame laisvės tikros reikšmės. Sunki lietuvių tautos istorija moko, kad Tėvynės laisvės siekimas – kasdienė mūsų pareiga. Reikia vertinti savo kultūrą, gerbti tradicijas, kalbėti gimtąja kalba ir didžiuotis tuo, ką iškovojo mūsų protėviai. Jei to nedarysime, labai greitai prarasime nepriklausomybę, o kova dėl valstybės ir tautos laisvės nebūna lengva. Tai puikiai žino lietuviai, prieš 33-ejus metus iškovoję nepriklausomybę ir atkūrę nepriklausomą Lietuvos valstybę. Tai šiandien ypač jaučia ukrainiečiai, kurie nuo 2013 m. pabaigos, Kijevo, Maidano įvykių, sukilę į nepriklausomybės įtvirtinimo kovą. Ir mes, gyvenantys užsienyje, turime neužmiršti, kas esame, ir savo kasdieniais darbais atlikti „pareigą tėvynei“:

Pirma iš dešinės Veronika Povilionienė su choru „Pašešupiai“ ir jo vadovu

kalbėti gimtąja kalba, tęsti protėvių tradicijas, švęsti svarbias valstybines šventes, rinktis lietuviškas mokyklas.

Kovo 12 d. Punsko lietuvių kultūros namuose tradiciškai vyko Punsko Kovo 11-osios licėjaus suorganizuotas iškilmingas Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dienos minėjimas. Į koncertą atvyko garbingi svečiai: LR konsulato Seinuose vadovas Genadijus Mackelis, Kovo 11-osios akto signataras Vidmantas Povilionis ir jo žmona Veronika Povilionienė, LLB valdybos pirmininkė Jolanta

Malinauskaitė-Vektorienė, Seinų apskrities valdžios atstovai. Minėjimo meninėje dalyje dalyvavo mokyklos choras „Pašešupiai“ (vad. Dainius Pavilonis, koncertmeisteris Raimundas Martinkėnas), kuris atliko ne tik lietuviškas ir dzūkiškas dainas, bet ir Slavos Vakarčuko kūrinį „Obijmy“, tapusį kovojančių ukrainiečių himnu. Šokių grupė „Šalčia“ (vad. Asta Pečiulienė) žiūrovus sužavėjo įvairiaisiais šokiais: „Bėk, bėk, bitela“, „Gyvataras“, „Gumbinė“, „Sėdžiu ant palangės“ ir „Sėk, sesule“. Savo talentus atskleidė Povilas Senda, pagrojęs akordeonu, bei mūsų licėjuje susibūrusi muzikos entuziastų grupė, atlikusi dainą „Plaukti nemoku“. Šiemečiai abiturientai pašoko „Gailingi“ (jį šokti – ilgametė mūsų mokyklos tradicija). Koncerto dalyviai taip pat scenoje išvydo žymiausią šių dienų liaudies dainininkę Veroniką Povilionienę. Ji kartu su mokyklos choru ir visa publika dainavo dzūkiškas dainas, papasakojo daug įdomių istorijų. Minėjimą baigė „Balto paukščio“ laisvės giesmė. Tegul ji ne tik amžinai skamba mūsų tėvynėje, bet ir pasiekia už laisvę kovojančią Ukrainą.

Šokių grupė „Šalčia“

Suvalkuose

JOLANTA
MALINAUSKAITĖ-VEKTORIENĖ

Kovo 11-oji – kiekvienam lietuviui brangi ir svarbi data. Ji minima visur ten, kur gyvena lietuviai. Ne išimtis ir suvalkiečiai.

Suvalkų lietuvių vaikų darželyje Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena paminėta kovo 10-ąją. Vyresniųjų grupės „Gabija“ vaikučiai su mokytoja Rūta Balytiena parengė nuotaikingą meno programėlę. Šventę pradėjome giedodami Lietuvos himną. Vėliau vaikučiai deklamavo eiles ir dainavo apie Lietuvą, sušoko kelis šokius bei ratelius. Tą dieną ruošėmės pirmą kartą vykti į minėjimą Kampučiuose. Deja, prastas oras sutrukdė įgyvendinti šį užmojų. Punksko savivaldybės vaikų darželio pakviesti dalyvavome piešinių parodoje „Sveikinimai Lietuvai“. Ten galite pasigrožėti Gabrielės Kliučinskaitės, Amelijos Grigutytės, Zuzanos Grochovskos, Olivijos Juodikytės ir Lenutės Sidarytės darbais.

Suvalkų lietuvių bendruomenė Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo dieną minėti susirinko kovo 11-osios vakarą į viešbutį „Loft“. Susirinkusiuosius pasveikino LR

Kovo 11-oji Suvalkų lietuvių vaikų darželyje

konsulato Seinuose vadovas Genadijus Mackelis bei LLB pirmininkė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė. Tradiciškai scenoje pasirodė Suvalkų lietuvių ansambliai: „Sūduvos“ šokėjos (vad. Alicija Kraužlytė) ir dainininkai (vad. Arnoldas Vaznelis) bei „Ančios“ muzikantai (vad. Vytautas Batvinskas). Paminint poeto Sigitos Gedos 80-ąsias gimimo metines Birutė Gudaitienė paskaitė eilėrašį „Giesmė apie pasaulio medį“. Pirmą kartą Suvalkuose sulaukėme ir garbių svečių iš Lietuvos. Pas mus atvyko Kauno berniukų chorinio dainavimo

mokyklos choras „Varpelis“ (vadovai Gintarė Jurgilė ir Julius Šidlauskas, koncertmeisterė Daiva Maskoliūnienė). Jaunieji choristai padovanojo nepaprastai gražų, jaudinantį, skambų koncertą. Girdėjome lietuvių kompozitorių sukurtas dainas, įdomias lietuvių liaudies dainų aranžuotes. Choras nepaliko abejingų – susilaukė plojimų ir pagyrimo žodžių.

Šventę vainikavo PLB kuriojama Gintaro Karoso paroda „Vytis – Lietuvos ir lietuvių“. Ši unikali paroda yra apie JAV išėivijos kurtus tautinius simbolius, puoselėtą istorinę atmintį. Ji pirmą kartą pristatyta 2022 m. kovo 11 d. LR Seimo rūmuose. Per metus apkeliausi Lietuvos miestus, pavišėjusi Latvijos lietuvių bendruomenėje, atkeliavo ir į mūsų kraštą. Laisvės gynėjų dienos proga ji buvo eksponuojama Punksko LKN, o Kovo 11-ajai atvežta pas suvalkiečius. Paroda tikrai įdomi ir verta dėmesio. Kaip pats autorius teigia, „tai ne vieno jo – tai tūkstančių išėivijos šviesuolių darbas. Juk užsienyje gyvenančius lietuvius ir tautos dalį Lietuvoje vienija tie patys ženklai. Tai daro mus vieningus ir stiprius“. Lai tos vienybės ir stiprybės nepritrūksta ir mums, puoselėjant lietuviybę Suvalkų krašte.

Kauno berniukų choras „Varpelis“

Trys Lietuvai svarbios datos

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
RĖMIMO
FONDAS

DALIA MAKUSKIENĖ

Šventės reikšmingos tiek konkrečiam žmogui, tiek visuomenei. Per jas nutrūksta nusistovėjęs darbo ritmas, žmonių elgesys yra kitoks negu šiokiadieniais. Kartais šventinis laikas, veikla, elgesys priešpriešinamas kasdieniniam.

Trys Lietuvai svarbios datos pasidalijo tris pirmuosius metų mėnesius. Kiekvieną kartą tai proga susimąstyti, prisiminti istorinius įvykius, kurių dalis vis dar gyva žmonių atmintyje. Verta pabandyti suprasti, ko mus moko praeitis. Punsko pagrindinės mokyklos mokiniai bandė tai padaryti...

Sausio 13-osios data žymi svarbų, o gal net ir esminį, momentą atkuriant nepriklausomą Lietuvos valstybę. Per Sausio 13-osios įvykius Lietuva pademonstravo, kad ne tik siekia nepriklausomybės, bet ir ryžtasi ją apginti. Tai tikrai buvo itin svarbu. Vienas dalykas – deklaruoti

Sausio 13-osios minėjime prisiminti laisvės gynėjai

nepriklausomybę, o visai kitas – ją ginti.

Sausio 13-osios, pirmadienio, rytą Punsko Dariaus ir Girėno mokyklos languose sužibo žvakių liepsnelės. Ketvirtos pamokos metu VIII b klasės mokiniai priminė skaudžius

mūsų istorijos faktus. Jie papasakojo, kaip 1991 m. sausį Lietuvai patyrus sovietų karinę agresiją, tūkstančiai šalies žmonių drąsiai gynė atkurtą Nepriklausomybę. Nuo sovietų agresoriaus žuvo 14 Lietuvos laisvės gynėjų, šimtai jų buvo sužeisti. Susirinkę į minėjimą mokiniai ir mokytojai minute tylos pagerbėme žuvusiuosius. Svarbiausias tomis dienomis buvo žmonių susitelkimas pavojaus akivaizdoje. Sausio 13-oji mums primena iškovotą pergalę, Lietuvos laisvę ir jos didvyrius – laisvės gynėjus, stiprina tikėjimą tėvynės ateitimi. 1991 m. sausio įvykiai atkreipė pasaulio dėmesį į Lietuvą ir jos tragediją.

Kol atminimas gyvas, niekas negali atimti Lietuvos laisvės ir iškreipti istorijos. Mūsų atsakomybė – prisiminti ir didžiulis taisyti, kurie paaukojo savo gyvybę dėl Lietuvos laisvės.

Vasario 16-ąją mūsų mokykloje šventėme Lietuvos valstybės atkūrimo dieną. Septintokai drauge

Sausio 13-osios minėjimo akimirka

Kovo 11-osios minėjimas

su auklėtoja paruošė minėjimą. Iškilmingai šventės pradžioje visi sugiedojo Lietuvos himną. Moksleiviai pasakojo apie šventės svarbą ir istoriją. Skyrė tėvynei gražiausias lietuvių poetų eiles, patriotines dainas, muzikinį kūrinį.

Pabaigoje vyko viktorina. Mokiniai noriai atsakinėjo į pateiktus klausimus ir pasirodė puikiai. Visi žinojo, kas „Tautiškos giesmės“ autorius, kiek signatarų pasirašė Lietuvos Nepriklausomybės Akta, koks Lietuvos plotas ir pan. Manau, mes verti būti tėvynės Lietuvos vaikais. Tradiciškai visi ėjome prie Lietuvos 100-mečio varpo skulptūros. Minėjime dalyvavo lietuviškų įstaigų ir organizacijų atstovai, kitų mokyklų mokytojai ir mokiniai, darželinukai bei šio krašto gyventojai.

Tėvynė – ne tik žodis. Tai mūsų žemė. Tai mūsų kalba. Tai mūsų istorija... Paprasta, šilta, jauki...

Vasario 16-ąją meile tėvynei degė ir pačių mažiausiųjų širdelės. Pirmokai ir antrokai Lietuvą sveikino jaudinančiomis dainelėmis, skambiais muzikos akordais... III a kl. mokinukai taip pat labai myli tėvynę Lietuvą. Dar labiau ją vertina, matydami draugus iš Ukrainos, kurie turėjo palikti savo kraštą, bėgti nuo karo negandų. Kai mokytojos paklausė, ar jie norėtų ką nors padovanoti tėvynei, išgarsinti ją savo

darbais, visi sušuko: „Taaaip!“ Kadangi šiemet Vilnius švenčia 700-ąjį gimtadienį, jie paruošė spektaklį „Gedimino sapnas“. Šitaip prisiminė ir priminė, kaip įsikūrė Lietuvos sostinė. Scenarijų pagal B. Sruogos ir V. Mozūriūno kūrybą parašė mokyt. J. Zielinskienė, dainas paruošė mokyt. D. Svetlauskienė. Tai buvo puiki šventė, nuostabios akimirkos...

Kiekvienas patriotas meilę tėvynei bando išreikšti įvairiais darbais. Trečiokai Vasario 16-osios proga Lietuvai dovanuoja ir savo piešinius. Svarbu – gražūs žodžiai, aukštinantys tėvynę, ir tylūs darbai, kuriuose išsakyta tai, kas svarbiausia...

*Neišsemti žodžių – Meilė, Lietuva, Tėvynė,
Kaip ir žodžių – Laisvė, Motina ir Duona.*

Kovo 11-osios minėjimo akimirka

*Gal nedaug, tik žemės pėdos dydžio bus gimtinė,
Bet jinai vienintelė, tik ji paguoda.*

Dažnai norisi pasakyti: Vasario 16-ąją džiaukimės, kad buvo atkurta Lietuvos valstybė, o ne apgailestaukime, jog po 20 metų ji buvo prarasta. Kovo 11-ąją džiaukimės, kad Lietuvos Respublika atkurta po 50 nelaisvės metų. Nereikia liūdėti dėl to, ko galbūt norėta ir nepasiekta. Valstybės atkūrimas yra šventė, o šventės metu reikia džiaugtis.

Kovo 11-oji – viena pavasario diena. Mums tai diena, kuri jau trisdešimt trejus metus šviečia geltonai, žydi žaliai, myli raudonai ir skamba žodžiu LIETUVA. Kovo 11-oji – Lietuvos Nepriklausomybės atkūrimo diena, kurią kasmet minime. Šiemet pradžioje sugiedotas Lietuvos himnas, paskui skambėjo dainos, eilėraščiai, šoko mūsų mokyklos šeštokai. Jie kiekvienam iš mūsų priminė, kokia svarbi ši šventė. Ragino jos neužmiršti. Visiems buvo smagu pabūti kartu ir pajusti, kad tikrai mylim Lietuvą.

Mes šiandien turime daug – laisvą Lietuvą. Kokia ji bus, priklauso nuo mūsų. Puoškime tėvynę savo mažais ir dideliais darbais. Didžiukimės, kad esame lietuviai, ir niekam neleiskime atimti to, ką mums suteikė tėvai, seneliai – neleiskime atimti laisvės.

Viešėjome Marijampolės Jono Totoraičio progimnazijoje

IRMINA MAKauskaitė, PAULINA MILONČYTĖ

Kovo 9 d. Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos trečiokai su auklėtoja Danute Svetlauskiene ir mokytoja Julija Zielinskiene viešėjome Marijampolės Jono Totoraičio progimnazijoje. Mes čia lankėmės pirmą kartą ir tikrai nesigailime. Buvo nuostabu. Ne tik pasisėmėme daug žinių, bet ir pasirodėme scenoje – visus sužavėjome vaidindami „Gedimino sapną“, dainuodami, šokdami. Visa tai mūsų mokytojų dėka. Jos mus ruošė švenčiai, negailėdamos to, kas mums labai reikalinga – ramybės, šilumos, draugiškumo, mokė taisyklingos kalbos ir daug kitų dalykų. Džiugu, kad galime kopti žinių laiptais, semtis naujovių, mokytis bendrauti, pažinti vienas kitą.

Pradžioje visus pasveikinome: „Sveiki gyvi, Jūs visi! Mės gimėm gražam Pūncko krašti. Ca augam ir buojam. Mokam šokc, dainuoc ir pieśc. Esam draugiški, linksmi,

Iš Punsko mokyklos archyvo

darbštūs ir labai svėcyngi. Ir nė veltui sakoma, kad dzūkas patars, dzūkas pagros, dzūkas Tau šyrdžį aciduos!“

Sužinojome, kad šioje Marijampolės progimnazijoje jau tradicine tapusi viktorina „Šypsauti gimtajam kraštui“, skirta Kovo 11-ajai – Lietuvos

nepriklausomybės atkūrimo dienai paminėti. Ir mes buvome pakviesti pažinti, atrasti ir išgirsti. Siemet viktorinoje dalyvavo penkios Marijampolės savivaldybės mokyklų mokiniių komandos, Kalvarijos gimnazijos, Alytaus šv. Benedikto

gimnazijos moksleivių komandos, taip pat mes, Punsko Dariaus ir Girėno pagrindinės mokyklos trečiokės. Atlikome įvairias užduotis: „keliaваме“ po Lietuvą, sprendėme kryžiažodžius, iš pabirusių raidžių dėliojome žodžius, atsakinėjome į klausimus apie Lietuvos praeitį ir dabartį, naudodami planšetes, kūrėme laišką. Mes, Punsko „Dzūkucai“, buvome pripažinti lietuviškiausia komanda.

Įsitikinome, kad Lietuvos kraštas skambiomis dainomis apdainuotas, saldžiausiomis mėlynių uogomis nusagstytas, tyromis upėmis srovenantis, gardžia duona viliojantis, darbščių rankų puoselėjamas, menantis didžius laikus iki pat šiandien. Išvyka suteikė mums daug džiaugsmo, patirties, pažinčių. Esame patenkinti, kad sugebėjome atstovauti savo mokyklai, parodyti, kaip mylime Lietuvą! Dalyvavome, vaidinome ir daug sužinojome...

Iš Punsko mokyklos archyvo

Paroda „Saga apie Lietuvą“ atkeliavo į Punkską

SPAUDOS,
RADIJO IR
TELEVIZIJOS
REMIMO
FONDAS

ALICIJA KRAKAUSKIENĖ

Kovo 10 d. Punksko lietuvių kultūros namuose atidaryta paroda „Saga apie Lietuvą“. Tai devintoji šio kūrybinio projekto stotelė ir pirmoji – už Lietuvos ribų.

„Norėdama įgyvendinti savo kūrybinį sumanymą, prieš kelerius metus socialiniuose tinkluose paskelbiau sagų rinkimo akciją. Į šį veiksmą įsijungė tūkstančiai žmonių iš įvairiausių Lietuvos miestų, miestelių, kaimų ir vienkiamų. Jie, norėdami tapti neabejingais šio projekto dalyviais, rinko, vežė, nešė, siuntė sagas. Atsiliepė ir Lenkijos, Latvijos, Estijos, Baltarusijos, Vokietijos, Australijos, JAV,

Anglijos, Škotijos, Kanados lietuviai, atsiuntę tūkstančius įdomių sagų,

tarp kurių buvo istorinės garsių asmenybių sagos bei jų aprašymai. Iš viso surinkome pusantro milijono sagų! Tiek Lietuvos gyventojų nepriklausomybės laikotarpiu paliko savo šalį“, – pasakojo kūrybinio-educacinio projekto „Saga apie Lietuvą“ autorė, LDS tarpdisciplininio meno grupės narė Lilija Valatkienė parodos atidaryme Punkske. Taigi ši paroda apie lietuvius, išvykusius laimės ieškoti svetur, gyventi ir dirbti svetimose šalyse, bei apie likusius tėvynėje Lietuvoje. Šis meno projektas atskleidžia aktualiausių šiandienos Lietuvos problemą – gyventojų emigraciją.

Pagrindinė komunikacijos priemonė – saga. Per paprastą sagą (kiekviena saga simbolizuoja emigravusį į užsienį Lietuvos pilietį) siekiama įtvirtinti universalų pasakojimą.

„Sagų sala“ simbolizuoja emigracijos mastą

Alicijos Krakauskienės nuotr.

Alicijos Krakauskienės nuotr.

Projekto autoriai Lilija Valatkienė ir Vytautas Jonas Juška

„Sagų saloje“ kaip smėlio dėžėje...

Projekto tikslas – iškelti vis dar aktualų Lietuvos piliečių emigracijos klausimą, įvairiomis meninės raiškos priemonėmis paanalizuoti minėtą problemą ir paskatinti visuomenę diskusijai, o politikus – kviesti emigrantus sugrįžti atgal.

Parodoje pristatoma iš daugybės sagų sukurta instaliacija. Ją sudaro keli meniniai objektai: darbo drabužiai, simbolizuojantys septynias žodžio „Lietuva“ raides, emigracijos žemėlapis, sukurtas medaus korių principu, rašytojos Žemaitės portretas, puošiantis vieno lito nominalo vertės kupiūrą, ir „sagų sala“, simbolizuojanti emigracijos mastą (čia galima semti, skaičiuoti ir žaisti su sagomis). Instaliaciją papildė šios idėjos autorės, menininkės Lilijos Valatkienės fotografijų paroda „Neparadinė Lietuva“.

Instaliacijai reikalingus meninius objektus kurti padėjo neįgalieji, prie kurių prisijungė įvairių Lietuvos mokyklų auklėtiniai, kultūros įstaigos, bendruomenės ir net iš emigracijos sugrįžę žmonės. Tokiu būdu projekte iš viso dalyvavo 500 asmenų. Visa paroda-instaliacija sveria beveik 0,5 tonos.

L. Valatkienė atskleidė, kad ypatingą sagą projektui padovanojo JAV gyvenusi Maironio dukterėčia, dramaturgė, vaikų rašytoja, visuomenės veikėja Danutė Lipčiūtė-Augienė. Prieš karą ji gyveno Maironio name Kaune ir savo dėdės dėka įgijo išsilavinimą. Šios istorinės sagos projekto autorė nepasiliko, bet padovanojo Maironio lietuvių literatūros muziejui. Taigi saga, apkeliavusi pasaulį, vėl sugrįžo į senuosius namus ir dabar

Maironio namuose pasakoja savo istoriją.

Punskiečiai taip pat prisidėjo prie šio kūrybinio projekto, dovanodami savo pačių arba mamų, močiūčių rinktas sagas. Įdomu, jog atėjus į parodos atidarymą žingsniai jus nuvedė tiesiai ten, kur jos buvo prisiuštos. Ir kas būtų pamanęs, jog atsitiks taip, kad tarp daugiau kaip milijono sagų jų akys pirmiausia nukryps į jiems pažįstamas drabužių sagas. Parodos autoriai patvirtino, kad nebe pirmą kartą jie susiduria su tokiu reiškiniu, kai sagos traukte pritraukia jų savininkus. Smagu ir tai, kad parodos atidarymo metu vienas kitas lankytojas atsineštas namie surastas ar išsaugotas sagas įmetė į tam tikslui skirtą pintinę.

„Saga apie Lietuvą“ projekto sumanytojai ir autoriai, LŽS nariai Lilija Valatkienė ir Vytautas Jonas Juška įvertinti garbingu Lietuvos žurnalistų sąjungos ir Biržų miesto apdovanojimu – Antano Macijausko premija! Į Punską paroda atvežta Punsko valsčiaus įstaigos dėka. Ją galima lankyti Punsko lietuvių kultūros namuose darbo valandomis iki balandžio 11 dienos.

Parodos atidarymo dalyviai

Punsko krašto juostos Vilniuje

RŪTA BURDINAITĖ

Kovo 4 dieną Vilniuje kaip kasmet šurmuliavo Kaziuko mugė. Tuo pačiu metu senamiestyje, Stiklių gatvėje, esančioje Lietuvos tautodailininkų sąjungos galerijoje įvyko punskietės Anastazijos Sidarienės juostų parodos atidarymas. Renginys, tiesa, nebuvo toks triukšmingas kaip pati mugė, tačiau labai iškilmingas. Juostų kūrėją į Vilnių atlydėjo nemažas būrys ją palaikančių bičiulių. Netikėtai dingus elektrai viskas vyko prie žvakų šviesos ir atrodė dar įspūdingiau. Jūsų dėmesiui pateiksiu keletą parodos atidarymo akimirkų.

Surengti parodą punskietę pakvietė tikras meno bičiulis Jonas Rudzinskas. Jis esąs tapytojas, baigęs Dailės

akademiją, o šiuo metu ir Lietuvos tautodailininkų sąjungos pirmininkas, Tautodailės kūrėjų asociacijos pirmininkas, Etnokultūros globos tarybos prie LR Seimo pirmininko pavaduotojas, Nacionalinės Jono Basanavičiaus premijos laureatas. Atidarydamas parodą, Jonas Rudzinskas kalbėjo: „Punsko ir Seinų kraštas mums pažįstamas. Jūs dažnai dalyvaujate mūsų renginiuose, o mes irgi važiuodavom iš Lietuvos į jūsų jubiliejus ir kitus kultūrinius renginius. Ten susitikdavome su žmonėmis, kurių veiklos tikslai yra tapatūs – rūpinimasis tradicija.

Mūsų sąjungoje yra apie 2500 narių ir mes čia rengiame parodas, čia susirenkame. Pas mus ekspozicijų eilė numatyta jau 2 metams į priekį, ir iš Lenkijos, ir kitų pasaulio šalių. Veikiame ir galvodami apie tai, kokią žanrą mums svarbu yra palaikyti. Todėl darome atranką, kas pirmiausia. Juostų meną jau nuo pusės šimto metų gaivino Tautodailininkų sąjunga, kvietė profesorius, specialistus. Aš žiūrėdamas kreipiu dėmesį į tai, kiek čia įdėta moters darbo, laiko, kantrybės, žinojimo. Juosta atsiranda ne iš kažkur, o iš rimto, atsakingo

darbo, iš supratimo, ką daroma. Anksčiau dar ir siūlus dažydavo pačios. Ir dar žinojo, kuo dažyt, ir rasdavo, kur dažyt. Tai toks žanras, kuris technologijoje, surentime, mąstysenoje turi įdomius klodus. Ir paroda yra ne visai paroda, o rezultatai visuomenei. Žmonės praeidami dažnai atsidaro mūsų galerijos duris, tad parodą matys ir japonai, ir vokiečiai, ir skandinavai. Visi labai mėgsta užėiti, pažiūrėti, kas tos tradicijos ir ką mes čia darom.

Mes Nastutę pažįstame seniai. Žinome, kad jinai daro savo darbą labai, labai rimtai. Ir mums labai malonu, kad dabar turime čia jos autorinę parodą. Bet buvęs ir juostų konkursas 2019 m. Šlapelių muziejuje Vilniuje, kur Nastutė tapo laureate už kūrybingumą. Ir laimėjo ne šiaip sau iš šono pažiūrėjus, o specialistų sprendimu. Tai yra rimti dalykai, kuriuos mums, kaip sąjungai, labai malonu puoselėti. Ir palaikyti ryšį, ir žinoti, kad esate, kad dirbate, kad edukacinį darbą darote. Tas edukacinis darbas mums labai rūpi. Rūpi, kad ateitų jaunimas, kad ir vyresni žmonės žinotų, ką tai reiškia, kiek tai svarbu, kokie ženklai įdedami į juostų raštą.“

Audimo meną, puikiai atsispindintį Anastazijos Sidarienės kūryboje, gražiai pristatė Lietuvos menotyrininkas, etnologas, istorikas, juostų specialistas Vytautas Tumėnas: „Džiaugiuosi, kad Nastutės paroda ir jinai pati čia atvyko. Labai jau seniai mes pažįstami. Kažkada, kai dar buvo Lietuvos nepriklausomybės aušra, dalyvavau etnografinėje ekspedicijoje, kurią Norbertas Vėlius suorganizavo į Punsko ir Seinų kraštą. Mes daug kur važiom ir taip susipažinom su viena žymia to krašto audėja Nastute Sidariene. O aš labai domėjaus juostomis,

Iš Nastutės Sidarienės asmeninio albumo

Nastutė Sidarienė

Parodos atidarymo dalyviai

Iš Nastutės Sidarienės asmeninio albumo

rinkau papročius, raštų elementus. Vėliau važiauvau į Suvalkus, kur mane mielai įleido į archyvus ir galėjau tas juostas nusifotografuoti, nusipiešti, susirašyti. Ir „Senosios klebonijos“ muziejuje buvau, ir po kaimus važinėju, klausinėju. Tikrai tai labai įdomi tema. Pati Nastutė yra knyga apie juostas išleidusi, kur aprašo ir papročius, ir technologijas, ir raštus. Tai tikrai labai vertingas dalykas.

Juostos – tai ištisa kultūros istorija, mūsų tautos istorija, LDK, istorinių Lietuvos žemių ir žmonių. Tai yra ir kultūros tradicijos, ir net iš gotikos laikų atkeliavę ornamentai. Aišku, jų kilmė dar senesnė, bet gotikos laikais audė Europoje, Italijoje, Skandinavijoje ir kituose kraštuose. Tą kultūros istoriją liudija ir Nastutės juostos. Pavyzdžiui, kad ir tokios dvipusio audimo, kurios žinomos dabar Suvalkijoje, kai spalvos kinta per visą ilgį. Jos yra spalvingos ir ganėtinai sunku jas austi. Manoma, kad ir dvipusiai kilimai atkeliavo iš Švedijos į Prūsiją, po to iš Prūsijos sklido iki Gdansko, o nuo Gdansko per šiaurės Lenkiją ir per Lietuvą į Baltarusiją. Dabar tokių kilimų tradiciją išsaugojusios tik tai šiaurės rytų Lenkija ir Baltarusija, o Lietuvoje jų neliko, tik juostose jau tokius dalykus matome. Lietuvoje yra jau tik juostų kilimai. Tie kilimai, ant

kurių jaunavedžiai stovi per vestuves, būdavo susiuvami iš juostų. Ir tikrai daug pastangų buvo dėta, kad būtų juostų tradicija išlikusi Lietuvoje. Kas galėjo pagalvoti, kad rankšluosčių sumažės ir daugiau žmonės aus juostas, kurios jau buvo belikusios kaip suvenyras? Bet dabar ir prie tautinio kostiumo reikalingos, ir kitur, ne tik kaip dovanos. Taigi mes nežinom, kas sudomins ateities kartas ir kaip ta tradicija gyvuos. Nastutė tikrai labai daug daro ir prisideda prie to, kad juostos gyvuotų. Ir mokinių turi, ir moko austi šitas juostas Punsco ir Seinų krašto žmones. Kai dabar teko važiuoti į ekspediciją leidžiant knygą, skirtą Punsco krašto tautodailiui, ir fotografuoti tautodailininkus, irgi Nastutė labai daug prisidėjo, kai apie juostas ėjo kalba. Jinai ir Punsco krašte, ir Suvalkuose įvairias parodas rengia. Pačiam man teko Suvalkuose matyti Nastutės juostų parodą. Labai džiugu, kad ji laimėjo ir tame konkurse Lietuvoje.

Dar norėčiau atkreipti dėmesį, kad į juostą susideda labai daug dalykų. Reikia gerai pažinti spalvas ir žinoti, kokius siūlus naudoti. Nes vienas dalykas buvo senovėje rinkti spalvą juostoms, austi senovišku siūlu, o kitas dalykas – dabar. Jeigu austume visiškai šiuolaikinėm spalvom ir

šiuolaikinių koloritu, tai dievai žino, kas išeitų. Čia reikia laikytis tradicijos. Žinoti, kaip austi šiuolaikiniais siūlais ir šiuolaikinėm spalvom, žiūrėti į istorines, etnografines juostas – kad atitiktų tuos caro laikų dažus, vežtus iš Uralo ir iš visokių mineralų darytus. Spalvų buvo labai daug, dabar gal ir mažiau galimybių siūlus dažyti. Taigi, kaip matome, visos juostos skirtingos, skirtingų spalvų, ir tai rodo labai kūrybingą požiūrį į spalvas ir dažymą. Aišku, ornamentai yra ir iš Punsco krašto, ir iš mūsų didžiosios Lietuvos. Panemunių juostos pačios turtingiausios, nes ten, matyt, ir dzūkų, ir suvalkiečių, ir prūsų tradicijos susitiko. Be to, ekonomika buvo gan stipri ir klestinti, manufaktūros bažnyčioms įvairių audinių gamino. Ten austa labai intensyviai, dėl to ir juostų ornamentai buvo turtingesni, ir buvę galimybių juos puoselėti ir plėtoti. Sakykim, Aukštaitijoje žymiai kuklesnės buvo juostos, o Žemaitijoje beveik visai mažai jų teišlikę, ir tradicija pranyko.

Dar įvairus yra juostų plotis. Iš tikrųjų kuo platesnė juosta, tuo sunkiau rankomis ją austi. Pakraštėlius reikia mokėti padaryti ir labai sunku išlaikyti, kad visa juosta būtų tiesi kaip styga. Kol neišmoksti, tai kreivokas pakraštėlis būna. O kalbant apie sumušimą, tai geros juostos būna standžios, tvirtos kaip diržas. Kai žmogus tik pradeda austi, tai jos būna minkštos ir tamosi. Taigi čia yra tiek daug paslapčių ir tiek daug žinių. Patys kurtai, kurie būna makrais dar vadinami – čia galima pinti kaseles, pridėti spalvų, nepridėti papildomų siūlų. Kokius tuos siūlus pridėti, kaip padaryti, kad jie kontrastuotų ir švytėtų – tai irgi didžiulis uždavinys. Vienų juostų būna lygus fonas, kitų per vidurį dar tokia atskira spalvota juosta keliauja. Suvalkiečių juostoms būdinga tai, kad yra platūs ir turtingi pakraštėliai. Tai ir čia matyti, kad kai kurios juostos turi tokių visokių žalčiukų ir ožkanagučių, praplėstų ornamentų.

Nastutės Sidarienės austos juostos

Taigi tikrai labai džiugu, kad Nastutė domisi, gilinaisi į juostų tradiciją, puikiai ją pažįsta, daugybę paslapčių žino ir mato, jas puoselėja ir perduoda kitiems. Jinai yra ir kūrėja, ir visos Lietuvos tradicijomis domisi.

Štai esą ir pintinių juostų, jos irgi puikios, yra toks spalvinis skambesys, kurį reikia perprasti. Aišku, pintinės juostos, tai beveik ta pati technologija, kaip ir kasas žmonės pina. Ji labai sena. Netgi manoma, kad architektūra gimė iš tekstilės, nes supini krepšį arba tvorą, ir iš tų pačių tvorų galima jau ir sienas pastatyti pačias seniausias. Taigi pynimas, kaip sakoma, yra visų technologijų motina. Vytinės juostos daromos panaudojant lenteles – „burtukes“ (iš Nastutės sužinojau šį vietinį pavadinimą). Tai jos Lietuvoj buvo daugiau tokios estetišės, žirgams, pavalkams, vietoj diržo ar virvės naudojamos. Taigi tikrai matote, kad dirbama be galo, be krašto. Dar yra tautinės juostos, kaklaraiščiai. Yra ir įvairūs eksperimentai: o kaip padaryt, kad būtų ryškios spalvos, o kodėl nepadarius šiuolaikinių spalvų? Nastutė ir tokiom šiuolaikinėm spalvom kuria. Taigi tai yra tikra kūrėja, tad labai ją sveikinam ir labai dėkojam.“

Pati audėja pridūrė, jog išaudė kakla-juostas visiems savo giminės vyrams

ir dalis jų čia atvyko jomis pasipuošę. Neužmiršo papasakoti ir apie šio savo pomėgio ištakas: „Visada tokiomis progomis prisimenu savo juostų mokytoją, kuris prieš keletą metų jau iškeliavo amžinybėn. Tai buvo Antanas Kuosa iš Vaitakiemio kaimo, kuris atėjo į mūsų mokyklą ir per dvi rankų darbų pamokas parodė mums šitą audimo meną. Paėmė dvi knygas, padėjo ant suolo, apvijoj metmenis, išrinko siūlus, nytukes padarė. Ir prisimenu, kad mes su sese Janina parėjusios abi kažkaip išnarstėm, išnarpliojom visa tai ir atkūrėm, abi apsimeitėm ir pasikui jau buvo labai lengva austi. Taigi tradicija lyg ir kilusi iš mano gimtojo Vaitakiemio kaimo, ir visad prisimenu savo mokytoją.“

Labai gražiai apie šią parodą atsiliepė ir atidaryme dalyvavusi menotyrininkė Alė Pačiulpaitė: „Šitą parodą galima tikrai sveikint. Šiuolaikiniame liaudies meno kūrimo procese svarbu būtent išlaikyti tradiciją. Tradiciją netgi ne kaip kopiją gyvai. Kopija gyvai labai vertinga, nes mums primena, kas buvo, primena senųjų žmonių pasaulėjautą. Bet svarbu ir tai, kad tradicijų pagrindu galima išreikšti savo kūrybines aspiracijas, kūrybinį mąstymą. Įdomu, kad tas kūrybinis mąstymas, jeigu jis iš tikrųjų tęsia

tradiciją, – su tikrąja senąja tradicija nesikerta. Man atrodo, jog šita paroda yra akivaizdus to įrodymas. Taigi nuoširdžiai sveikinu ir linkiu daugiau tokių parodų.“

Etnokultūros globos tarybos atstovė Nijolė Balčiūnienė pristatė audėją platesniame ir labiau asmeniniame jos gyvenimo ir darbo kontekste: „Aš noriu Nastutę paminėti kaip visuomenininkę, kaip mokytoją. Smagu matyti šiandien tris iš keturių seserų ir brolių. Ir jų dukros kaip liepos čia stovi, kurios groja ir dainuoja sutartines. Ir bičiuliai, Lenkijos lietuvių etninės kultūros draugijos (LLEKD) pirmininkas šalia. Nastutė tos draugijos ilgametė narė. „Alnos“ ansamblio vadovas Vytautas – taip pat draugijos narys. Tai lyg koks stebuklas, kad viena šeima Punske laiko senosios etninės kultūros pamatus. Tačiau neatsiranda niekas iš nieko. Ir man labai gaila Navinykų buvusios mokyklos, kur Nastutė šitiek metų dirbo, kur kiekvienas vaikas pynė, audė juosteles. Į jos mokyklą mes eidavome lyg kokio stebuklo žiūrėti ir svajojome, kad Lietuvoj būtų bent viena tokia mokykla. Bet mūsų Lietuva ir mūsų ministerijos ne visada yra atidžios ir nepasirūpino, kad ta maža mokykla būtų išsaugota. Net surinkau 35 Seimo narių parašus, kad skirtų tiek nedaug pinigėlių, kurių reikėjo išsaugoti tai etnokultūrinei Navinykų mokyklai. Tačiau šiandien jau kalbame būtuojų laiku. O kartais Lietuvoj duodame kitiems dalykams, kurie nėra tokie svarbūs mūsų tapatybei, mūsų savašiai, mūsų išlikimui.

Labai džiaugiuosi LLEKD, kurios ilgametė pirmininkė buvo Aldona Vaicekauskienė, veikla. Rudenį išrinkome jauną pirmininką ir labai džiaugiamės, kad jis taip pat suprantantis ir puoselėjantis senąsias tradicijas. Visi jūs, kiekvienas čia iš Punsko atvažiavęs, esate mums pavyzdys, nes mes labai globalėjame. Mūsų Kultūros taryba ir Kultūros ministerija liepia modernizuotis, etninės kultūros programas visai keisti, kuo mažiau

palikti senųjų papročių ir tradicijų. Tad manau, kad jeigu mus čia Lietuvoje užgniauš, projektų neberems ir po truputį lieps įsilieti į kažkokią globalią pasaulio kultūrą ir niekalą, tai jūs išliksite ta atgaiva, kur mes sugrįšime, ir vėl atvešime ją į Lietuvą. Ačiū Tau, Nastute, ačiū Tavo sesėm, Tavo šeimai, etninės kultūros bičiuliams, kurie Tave šiandien atlydėjo. Ačiū, mieloji.“

Į Anastazijos Sidarienės parodos atidarymą atvyko ir kitos Punsko bičiulės, kaip antai vienuolė sesė Regina iš Šiluvos ar Kristina Kriūnaitė iš Kauno. Pastaroji su audėja irgi labai daug metų pažįstamos ir bendruose kūrybiniuose projektuose dalyvavusios. „Noriu Tau šiandien labai padėkoti už Tavo kruopštumą, už tas senąsias tradicijas, už tą ženklų ir juostų taką, kuris mus jungia su protėviais. Ir jie nebyliai kalba, suteikdami mums ir šiandieną stiprybės, valios ir kūrybos impulsą. Tai norėčiau pagal senąją tradiciją įberti į ugnį po truputį gintaro, mūsų brangiausio lietuviško aukso, ir linkėti Tau sveikatos, kūrybinio polėkio ir tos tradicijos, kurią Tu perduodi savo šeimai ir jaunesnei kartai, grynumo“, – kalbėjo Kristina Kriūnaitė.

Prie linkėjimų prisijungė ir visi susirinkusieji, kadangi paaiškėjo, jog šios parodos atidarymas sutapo su asmeniniu autorės jubiliejumi. Taigi ir jai, ir kitiems tai buvo dviguba graži šventė. Sveikinimus papildė atlydėjušių LLEKD artistų atliekamos dainos ir muzikiniai kūriniai.

„Labai džiaugiuosi, kad žmonės domisi mano kūryba ir kad Lietuva neužmiršta svetur gyvenančių savo tautiečių. Nors nesu Lietuvos tautodailininkų sąjungos narė, aš labai dėkinga, kad jie pakvietė mane parodai tokioje gražioje Vilniaus senamiesčio vietoje. Ačiū ir visiems giminaičiams bei bičiuliams, kurie atvyko iš įvairių Lenkijos ir Lietuvos vietų ir išsakė man daug šiltų žodžių, gražių linkėjimų“, – sakė parodos autorė.

Anastazijos Sidarienės juostų paroda Vilniuje eksponuota visą kovo mėnesį.

Skaudus pavasaris

RYTIS MOTIEJŪNAS

Pagaliau pakvipo pavasariu. Dangų raižo paskrendančių paukščių pulkai, nuslūgo šalnos ir praeitą savaitę nulijo šiltas lietutis. Peržiemojome...

Kai pasirodys šis rašinys, karas Ukrainoje jau bus peržengęs 400 dienų ribą. Šio tragiško įvykio metinės pažymėtos įvairiomis rinkliavomis ir atminimo mitingais, koncertais. Sostinėje šalia Arkikatedros riogso pamušto rusiško tanko likučiai. Tai ukrainiečių „suvenyras“ mums. Lietuvių tauta nuoširdžiai rėmė ir remia kovojančius ukrainiečius, globoja tūkstančius karo pabėgėlių, atvykusių į Lietuvą. Tiesa, kažkas pabandė prie tanko dėti gėlių. Bet tokių tik vienetai, nors „modernieji“ nesusipratėliai ir nori tuo apkaltinti lietuvius. Ar tikrai sunku suvokti tai, kad gėles prie tanko neša ne lietuviai, o rusakalbių kolonistų, likusių čia nuo sovietmečio, vaikai ir anūkai? Juk Rygoje, kur rusakalbiai ir šiandien sudaro pusę gyventojų, šalia panašaus tanko skeleto (ukrainiečiai tokį „suvenyrą“ atvežė ir latviams) būta rimtų susistumdymų, o ir gėlių prinešta žymiai daugiau.

XXX

Svarbiausiu pastarųjų savaitių įvykiu Lietuvoje tapo savivaldos rinkimai. Jau galime ramiai įvertinti jų rezultatus. Kaip paprastai rinkimų vertintojai pasidalijo į dvi skirtingas stovyklas. Vieni dūsauja, kad šalyje niekas nepasikeitė ir viskas tik blogėja, kiti tikina, kad yra ir viltingų ženklų. Pesimistai sako, kad Lietuvoje įsivyravo keliasdešimt feodalinių vietos kunigaikštukų, ten jokia demokratija net nekvepia. Mat 26 savivaldybėse iš 60 merai buvo išrinkti iš karto, vienu turu. Priduriama, kad savo pos-

tus po antrojo turo išsaugojo iš viso net 38 pareigas eję vadovai. Teiginys panašus į tiesą. „Ilgaamžiai“ Kauno ar Druskininkų vadovai, susirinkę ir daugumą vietų savivaldybėse (nors jų turėti balsai ir aptirpo), tikrai panašūs į kunigaikštukus. Prie jų dar reikėtų pridėti ir Širvintoms vėl vadovausiančią Ž. Pinskiuviene, ir „nepamainomą“ merą Šalčininkuose. Vadovaus savo rajonams taip pat Kazlų Rūdos, Rietavo, Molėtų ir kt., kurortinių Birštono, Palangos ir Neringos merai. Liko merais Jonavos ir Kauno rajonų vadovai. Bet ne visur merams pavyko išsaugoti savo kėdes...

Štai Klaipėdos meras V. Grubliauskas, buvęs liberalu, prieš rinkimus nutarė tapti socialdemokratu ir pabandė laimėti vėl. Klaipėdiečiai tokių virazų ilgamečiam miesto vadovui neatleido, ir jis nepateko net į antrąjį balsavimo turą. Tas pats ištiko ir Anykščių merą konservatorių. O ilgametis Alytaus rajono meras, irgi konservatorius, netikėtai pralaimėjo Valstiečių ir žaliųjų sąjungos (LVŽS) kandidatėi. Pasunkinus ne/partiniams komitetams dalyvavimą savivaldoje, šiemet jie gavo mažiau merų kėdžių, tačiau jų vis tiek išrinkta nemažai, net 11. Rinkimuose savo partijas į priekį pabandė tempti ir Seimo nariai, tačiau tik viena iš jų laimėjo mero vietą. Taip nutiko Raseiniuose, kur meru tapo LVŽS narys, laimėjęs ten vienmandatėje apygardoje prieš 2,5 metų. Taigi Raseiniuose bus nauji Seimo nario rinkimai, nes LVŽS narys patikino liksiąs meru. Vienintelis rajonas, kur rinkimus laimėjo pats save išsikėlęs politikas, buvo Jurbarkas – čia nugalėjo dabartinis meras S. Mockevičius.

Apibendrinant visus rinkimų re-

zultatus, tenka pažymėti, kad valdančiosios partijos vietos rinkimus pralaimėjo. Opozicinės partijos laimėjo 34 merų postus, o valdančiosios partijos tik 14. Absoliuti lyderė čia yra Lietuvos socialdemokratų partija (LSDP), turėsianti 17 merų. Jie gavo ir daugiausia vietos deputatų vietų – 358, ir santykinai (balsai čia skaičiuojami skirtingai nei Seimo rinkimuose) daugiausia rinkėjų balsų, 17,45 %. Socialdemokratams turės savo atstovų visose Lietuvos savivaldybėse. Antroje vietoje liko valdančioji Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai su 16,2 % rinkėjų balsų ir tik 239 deputatais. Bet jie turės tik 5 merus. Netikėtai neblogai pasirodė valdantysis Liberalų sąjūdis, gavęs beveik 7 % rinkėjų balsų ir turėsiantis 9 merus (135 deputatai), tiesa, nei vieno miestuose. Daugelio laidota R. Karbauskio LVŽS irgi turės 9 merus ir gavo 9,2 % rinkėjų balsų (185 tarybų nariai). Penkis merus laimėjo ir Demokratų sąjunga „Vardan Lietuvos“ su 6,7 % balsų ir 124 deputatais. Daugiau kaip 5 % balsų dar gavo Lietuvos lenkų rinkimų akcija-Krikščioniškųjų šeimų sąjunga (LLRA) – 57 vietos ir partija „Laisvė ir teisingumas“, vadinamieji zuokininkai-žemaitaitininkai (55 deputatai).

Tikrais rinkimų nelaimėliais tapo Darbo partija, kuri be V. Uspaskicho nesugeba laimėti nieko. Abu jos pretendentai į merus pralaimėjo antrajame ture – Kėdainiuose Seimo narys Fiodorovas, o Ukmergėje buvęs jos meras R. Janickas. Beveik katastrofa ištiko ir Laisvės partiją, dažniausiai Lietuvoje girdimą kaip ginčytinų klausimų – kanapių dekriminalizavimo ar vienalytės partnerystės įteisinimo – propaguotoją. Pralaimėjo visi jos siūlyti merai, liko keletas deputatų dar poroje savivaldybių. A. Armonaitė gali guostis tik 9 vietomis Vilniaus mieste, kur, beje, jų idėjiniai broliai – Liberalų sąjūdis – negavo nieko.

Didžiausia intriga buvo sostinėje ir uostamiestyje. Klaipėdoje susirėmė

konservatorius Seimo narys ir komitetinis Klaipėdos uosto vadovas, ir konservatorių kandidatas smarkiai pralaimėjo. Vilniuje jau nežinia keltą kartą iš eilės kovon stoji buvęs meras A. Zuokas (pralaimėjęs dukart A. Šimašiui) ir buvusio mero A. Šimašiaus (šis nutarė nesikelti) pavaduotojas konservatorius V. Benkuskas. Nedideliu atotrūkiu nugalėjo konservatorių atstovas – skirtumas siekė maždaug 12 tūkst. rinkėjų balsų. Trečią kartą pralaimėjęs mero rinkimus A. Zuokas jau pareiškė, kad daugiau nebandys tapti meru, o kandidatuosis į Seimą. Ką gi, jo galimybės neprastos – Vilniuje yra 13 vienmandačių rinkimų apygardų, belieka išsirinkti tą, kur galima gauti daugiau balsų... O konservatoriai, gavę 19 vietų iš 51 sostinės savivaldybėje, žada kviesti į koaliciją socialdemokratams (4 vietos) ir laisviečius (9 vietos).

XXX

Kaip buvę Seinų ir Punsko krašto kaimynystėje esančiose savivaldybėse? Didžiojoje Suvalkijos ir Dzūkijos dalyje nugalėjo socialdemokratams. Jie turės savo merus Alytaus ir Marijampolės miestuose, Vilkaviškio, Šakių, Alytaus, Prienų rajonuose bei Birštone. Beveik visur (išskyrus Šakius) pergalę jie pasiekė jau pirmajame ture. Keturis merus (Druskininkuose, Kalvarijoje, Kazlų Rūdoje bei Varėnoje) laimėjo komitetai. Lazdijuose susigrūmė buvęs meras A. Margelis ir dabartinė merė A. Miškinienė, dabar atstovaujanti S. Skvernelio Demokratų sąjungai „Vardan Lietuvos“. Laimėjo merė, tiesa, po dviejų balsavimų.

XXX

Žinoma, didžiausiu netikėtumu tapo rinkimai Vilniaus rajone. Čia pirmą kartą atkurtosios Lietuvos istorijoje pralaimėjo Lietuvos lenkų rinkimų akcijos (LLRA) kandidatas. Į antrąjį balsavimo turą išėjus LLRA ir Lietuvos socialdemokratų kandidatams, laimėjo pastarasis. Beje, abu kandidatai yra lenkai. Kol politologai spėja šio įvykio priežastis, rezultata

galima paaiškinti paprasta aritmetika. Daug metų Vilniaus rajone laimėdavo LLRA, gaudavusi absoliučią daugumą balsų. Tas pats įvykdavo (ir tebevyksta) Šalčininkuose, kur lenkai sudaro beveik 80 % rajono gyventojų. Tačiau sostinės apylinkėse vyko urbanizacija, iš jos į priemiesčius kėlėsi vis daugiau naujakurių, dauguma lietuvių. Ir paskutinis Lietuvos gyventojų surašymas 2021 m. parodė, kad Vilniaus rajone lenkai jau nesudaro pusės gyventojų.

Žinoma, kad visagalis LLRA valdymas ir savų draugų bei bičiulių vyravimas daug kam pabodo. Tačiau nereikia perdėti kalbant apie vietos lenkų rinkėjų modernėjimą. Juk ne veltui socialdemokrato lenko pergalę nulėmė lietuviškiausių apylinkių balsai, nusvėrę svarstyklės maždaug 500 balsų persvara. LLRA vadovas V. Tomaševskis rinkimų rezultatus apskundė ir toliau pasakoja pasakas apie tai, kaip lietuviai šauliai neva gąsdino lenkus rinkėjus. Tačiau jo pralaimėjimas jau yra įvykęs faktas. Nereikia pamiršti, kad ir karas Ukrainoje nepridėjo populiarumo tomaševskinkams, dar visai neseniai jūžiliai vaikščiojusiems į sovietinių karo veteranų mitingus su rusiškais Georgijaus juostelėmis. Kaip keisis situacija, sunku nuspėti. Nors LLRA ir pralaimėjo mero rinkimus Vilniaus rajone, ji turi 18 deputatų vietų, o socialdemokratams tik 7 (dar 6 vietas vadinamųjų dešiniųjų koalicija). Naujasis meras turės parodyti didelius diplomatinis gabumus, bandydamas susitarti su oponentais...

XXX

Rinkimai baigėsi. Kitąmet jų Lietuvoje bus net treji – Prezidento, Euro parlamento ir Seimo. Turbūt reikėtų sutikti su Prezidento nuomone, kad didesnis nei paprastai rinkėjų aktyvumas rodo piliečių sąmoningumo augimą. Jei žmonės ateina balsuoti, jiems rūpi ne tik visos šalies, bet ir savo kaimo, miesto ar rajono ateitis. Tai teikia vilties.

Jurgita Šiugždinienė: „Nesijaučiu, kad būčiau kitapus sienos“

IRENA GASPERAVIČIŪTĖ

Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministrė Jurgita Šiugždinienė su viceministru Ramūnu Skaudžiumi, patarėju Dainoru Luku ir LR konsulu Seinuose Genadijumi Mackeliu lankėsi Seinų ir Suvalkų lietuviškose švietimo įstaigose.

Vizitą kovo 17 d. Švietimo, mokslo ir sporto ministerijos atstovai pradėjo padėdami gėlių ant Lietuvos savanorių kapų Berznyke. Atvykę į Seinus susitiko su Seinų lietuvių „Žiburio“ mokyklos bendruomene, išklause mokinių meno programėlės, su direktoriumi Algirdu Vaicekausku ir Vysk. Antano Baranausko fondo valdybos pirmininke Danute Valukonyte aptarė mokyklos einamuosius klausimus. Ministrė pastebėjo, kad kirtusi sieną jaučiasi, lyg ir toliau būtų Lietuvoje, girdi vaikus kalbant gražia lietuvių kalba. Ministerijos atstovai ypač domėjosi, kaip finansuojamos lietuviškos mokyklos Lenkijoje, kodėl tautinių mažumų mokykloms skiriant didesnę krepšelių (kaip teigia lenkų atstovai) lietuviškoms mokykloms jo nepakanka. Direktorius paaiškino, kad Lenkijos skiriamų lėšų nereikėtų vadinti krepšeliu, tai subsidijos, neužtikrinančios pilno finansavimo. Lietuvos skiriamas krepšelis užtikrina pilną mokyklos finansavimą, o tai, ką papildomai gauna tautinės mažumos, yra realiai papildomos lėšos. Aplankę „Žiburio“ klases ir apžiūrėję naujausias mokyklos investicijas (šilumos siurblių, sporto aikštyną), svečiai išvyko į Suvalkus.

Suvalkuose juos pasitiko Lenkijos lietuvių bendruomenės valdybos pirmininkė, Suvalkų lietuvių

vaikų darželio direktorė Jolanta Malinauskaitė-Vektorienė. Kartu aplankytas jau trečius metus veikiantis lietuvių vaikų darželis. Šiuo metu jame 25 ugdytiniai, o nuo rugsėjo 1 d. dalis vaikų planuoja pradėti mokslą pirmoje lietuviškos mokyklos klasėje. Vaikai dainele pasveikino svečius. Susitikime dalyvavo ir tėvų tarybos atstovai. Jie padėjo ministrei už įkurtą darželį ir kiekvienais metais skiriamą finansavimą. Vaikų darželio direktorė parodė delegacijai naujai įsigytą pastatą mokyklai miesto centre, A. Mickevičiaus g. 5. Po to ministrė Jurgitos Šiugždinienės vadovaujama delegacija susitiko su Suvalkų miesto prezidentu Česlavu Renkievičiumi (Czesław Renkiewicz), Miesto tarybos pirmininku Zdzislavu Pšelomiciu (Zdzisław Przelomicz), prezidento pavaduotoju Romanu Rinkovskiu (Roman Rynkowski) ir miesto sekretoriumi Mariušu Klimčiku (Mariusz Klimczyk).

Po susitikimo J. Malinauskaitė-Vektorienė sakė, jog miesto valdžia žadėjo nedaryti trukdžių, kad laikinai pirmoji klasė pradėtų veikti vaikų darželio patalpose. Nerealų, kad iki rugsėjo 1 d. būtų suspėta naujai įsigytą pastatą pritaikyti mokyklai. Tas patalpas reikia ne tik remontuoti, bet ir pritaikyti

mokyklos poreikiams. Šiuo metu kuriami planai. Tai padaryti planuojama dviem etapais. Pirmasis – įrengti mokyklai būtinas patalpas, antrasis – pristatyti sporto salę, aktų ir koncertų salę. Šis pastatas tarnautų ne tik švietimo tikslams, jis tenkintų ir kultūros poreikius, čia vietą savo būstinei rastų ir Lenkijos lietuvių draugijos skyrius. Dėl antrojo etapo – priestato statymo kreiptasi į Lenkijos vidaus reikalų ir administracijos ministeriją.

Paskutinis Lietuvos delegacijos programos punktas – susitikimas su Punsko valsčiaus viršaičiu ir lietuviškų mokyklų vadovais. Čia aptartos pagrindinės Lenkijos lietuvių švietimo problemos. Kalbėta apie Vidugirių mokyklos ateitį. Ministrė atkreipė dėmesį, kad buvusios kadencijos Vyriausybės Švietimo ministerijos su atitinkama Lenkijos žinyba pasirašyta deklaracija dėl Lietuvos lenkų ir Lenkijos lietuvių švietimo yra neproporionali: Lietuva dėl daug ko įsipareigoja, o Lenkija – nieko.

Iš Suvalkų lietuvių vaikų darželio archyvo

Knygų mugėje

BIRUTĖ BURDINAITĖ-OŁÓW

Jovita: Nuo knygų gausos man net *sukasi galvoj!*

Inga: Šiomet tikrai daug *stoiskų* su knygom. Ir lankytojų galybė – tikriausiai bus *sumuštą* naujas rekordas.

Jovita: Kai po pandemijos *nuimti draudimai ir apribojimai*, žmonės vėl ėmė gausiai visur dalyvauti. Juk visi pasiilgome renginių.

Inga: Žiūrėk, vien šioje salėje gali būti *orientaciniai* 100 žmonių. Ir patalpos labai gražiai *atremontuotos*.

Jovita: Girdėjau, kad mugės organizatoriai *patenkinti iš* savo veiklos. Mat susilaukia labai gerų atsiliepimų.

Inga: Nesistebiu. Teko matyti *prezentaciją* apie jų veiklą. Žinau, kad jie pagarbiai *atsineša į lankytojus*, paiso jų poreikių. Tad ir šie nelieka skolingi – negaili gražių žodžių.

Jovita: Na, eime pasirinkti knygų. Aš jau iš anksto ruošiausi mugei, susitaupiau pinigų, kad galėčiau jų čia įsigyti. Labai, labai mėgstu knygas. Man toks renginys – didžiausia šventė!

Inga: Matau, kad išsiruošei į mugę kaip į šventę...

Jovita: Būtent. Netgi *suknelę užsidėjau ir naujus auskarus*.

Inga: Cha cha cha! Tik turi *nusiimti kurtkę*, nes tos gražios suknelės beveik nesimato.

***

Nevartotini žodžių junginiai *sukasi galvoj* ir *patenkinti iš veiklos* atsiradę dėl lenkų kalbos įtakos (plg. lenkų k. *kręci się w głowie, zadowoleni z działalności*). Taigi sakykime ne *sukasi galvoj*, o *sukasi galva* (*Nuo knygų gausos man net sukasi galva!*); ne *patenkinti iš ko*, o *patenkinti kuo* (*Girdėjau, kad mugės organizatoriai patenkinti savo veikla*).

Dialoge pasitaikė ir du svetimžodžiai: *stoiskas* (vartotinas *stendas*) ir *kurtkė* (vartotina *striukė*).

Sumušti rekordą – verstinasis pasakymas. Bendrinėje lietuvių kalboje sakoma: *pasiekti rekordą, viršyti rekordą, pagerinti rekordą*.

Nevartotinas taip pat žodžių junginys *nuimti draudimą* (*apribojimus* ir pan.). Jis t a i s o m a s *panaikinti draudimą* (*apribojimus* ir pan.), pvz.: *Kai po pandemijos nuimti draudimai ir apribojimai*

(*panaikinti draudimai ir apribojimai*), žmonės vėl ėmė gausiai visur dalyvauti.

Dialoge pavartotas netaisyklinas būdo prievoksmis *orientaciniai* (padarytas iš būdvardžio su priesaga *-inis, -inė*). Taisoma – *apytikriai, maždaug*, pvz.: *Žiūrėk, vien šioje salėje gali būti orientaciniai (apytikriai, maždaug) 100 žmonių*.

Atremontuoti nevartotinas reikšme *suremontuoti*, pvz.: *Atremontavo (Suremontavo) kaimyno namą ir garažą*.

Kompiuterijos srityje terminas *prezentacija* vertinamas griežtai: kaip vengtina vartoti svetimybė. Vartotinas kompiuterijos terminas *pateiktis* (dokumentas, kurį sudaro demonstravimui skirtas kompiuterinių skaidrių rinkinys; rezultatų pateikimo rinkmena ar kitoks darinys; angl. *presentation*).

Veiksmazodžio *atsinešti* negalima vartoti reikšme *elgtis; žiūrėti (į ką)*, pvz.: *Žinau, kad jie pagarbiai atsineša (žiūri) į lankytojus, paiso jų poreikių. Dėl to, kas įvyko mokykloje, ji atsineša (žiūri) į mane labai draugiškai (elgiasi su manimi labai draugiškai)*. Lygiai *atsinešimas* nevartojamas reikšme *elgesys, požiūris*.

Veiksmazodžio *dėti(s)* vartojimo klaidos: *dėti(s) suknelę, švarką, paltą, apsiaustą* ir pan. – nevert. r. *vilkėti(s) suknelę, švarką, paltą, apsiaustą* ir pan.; *dėti(s) apavą, kojines, kelnes, sauskelnes* ir pan. – nevert. r. *auti(s), mauti(s) apavą, kojines, kelnes, sauskelnes* ir pan.; *dėtis diržą, juostą* ir pan. – nevert. r. *juosti(s) diržą, juostą (diržu, juosta)* ir pan.; *dėti(s) auskarus, laikrodį, sagę* ir pan. – nevert. r. *segtis auskarus, laikrodį, sagę* ir pan.

Veiksmazodžio *nu(si)imti* vartojimo klaidos: *nu(si)imti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą, striukę* ir pan. – nevert. r. *nu(si)vilkėti suknelę, apsiaustą, švarką, paltą, striukę* ir pan.; *nu(si)imti apavą, kojines, kelnes, sauskelnes* ir pan. – nevert. r. *nu(si)auti, nu(si)mauti apavą, nusimauti kojines, kelnes, sauskelnes* ir pan.; *nu(si)imti diržą, juostą* ir pan. – nevert. r. *nu(si)juosti diržą, juostą* ir pan.; *nu(si)imti sagę, auskarus, laikrodį, žiedą* ir pan. – nevert. r. *nu(si)segti sagę, laikrodį, išsisiegti auskarus, nusimauti žiedą* ir pan.

Velykinio kiaušinio magija

RASA ŽUKAUSKIENĖ

Kiekvieną pavasarį per Velykas susėdame prie pusryčių stalo, žiūrime į margučius ir dažnai pagalvojame: kodėl kiaušinis, o ne, sakykim, salota ar ridikas? Sunku įsivaizduoti Velykų šventes be kiaušinių.

Mūsų kultūroje įprasta šventinių stalą gražiai papuošti ir ant jo sudėti skanius patiekalus. Velykos negali apsieiti be paties svarbiausio – stalo karaliaus – kiaušinio. Tačiau ar kada nors susimąstėte, kodėl būtent kiaušinis yra šios šventės simbolis? Jis katalikų tikėjime ir daugumoje šalių laikomas atgimimo, mirties ir vaisingumo simboliu. Viduramžiais manyta, kad kiaušinis simbolizuoja keturis pasaulio elementus: membrana – orą, lukštas – žemę, trynys – ugnį, baltymas – vandenį.

Velykinis kiaušinis turi labai senas tradicijas. Jo istorija įdomi ir įvairi, simbolika daugiaprasmė. Kaip žinoma, Marija Magdalena, atėjusi į Romą su Gerąja naujiena iš Viešpaties kapo, pasinaudojo judėjų papročiu ir savo draugams bei geradariams pirmąją Naujųjų metų dieną ir jų gimimo dieną atnešė paprastą kiaušinį. Prisistačiusi Tiberijos imperatoriui ji ištiesė jam raudonai nudažytą kiaušinį ir, ištarusi žodžius „Kristus prisikėlė!“, pradėjo savo pamokslą. Tada, pasak legendos, atsirado krikščioniškas paprotys, kuris tapo svarbiausia Velykų dalimi. Kiaušinis tapo Velykų, prisikėlimo simboliu.

Lietuvių kultūroje kiaušinis siejamas su žemės derlingumu, gamtos pabudimu pavasarį. Pašventinti bažnyčioje kiaušiniai įgaudavo magiškų savybių: jie saugojo namą nuo gaisro,

gyvulius nuo ligų, derlių nuo krušos ir sausros.

Senovėje lietuviai du kartus per metus dažydavo kiaušinius – per Jurgines (jurgučiai) ir Velykas (velykaičiai). Dažė Didžiojo šeštadienio vakarą. Velykų rytą margučius paslėpdavo lauke, o vaikams sakydavo, kad juos padėjo pro šalį važiuodama Velykė.

Pavasaris turėjo prikelti augmeniją, žydėjimą, vaisingumą. Dėl to margučiai per Velykas buvo ir ridinėjami – susiliesdami su žeme žadino požemio gyventojus.

Specialią reikšmę turėjo ir kiaušinio spalva. Juoda simbolizavo žemę, raudona – gyvybę, mėlyna – dangų, žalia – augmeniją, geltona – javus. „Tikėta, kad kiaušiniai turėję ypatingų galių – jų valgydavo sergantieji, jais apdėdavo žaizdas. Vyrai užkasdavo kiaušinius laukuose, kad laukai geriau derėtų, moterys pasilikdavo keletą dažytų kiaušinių ir po Velykų, tikėdamos, kad jie saugo nuo Perkūno.“ (<https://day.lt/straipsniai/velykos>)

KIAUŠINIS – VERTINGAS MAISTO PRODUKTAS

Kiaušiniai per Velykas turi simbolinę prasmę, bet kodėl nepakalbėjus apie juos tiesiog kaip apie maisto produktą? Kiaušinyje yra daug medžiagų, reikalingų tinkamam organizmo funkcionavimui. Jame nėra tik vitamino C ir skaidulų. Kiaušiniai pirmiausia yra visaverčių baltymų šaltinis, kuriuos organizmas lengvai pasisavina. Tai baltymai, kuriuose esą visų aminorūgščių (įskaitant nepakeičiamas, kurių organizmas negali

pasigaminti pats ir reikiamo kiekio). 56 g sveriantis kiaušinis suteikia net 7,03 g baltymų. Ironiška, bet tryniuose yra daugiau baltymų nei vištų kiaušinių baltymuose (beje, baltymai ir skanesni, ir mieliau valgomi). Trynyje esą beta karotino ir liuteino, kuris apsaugo akis nuo žalingų UVA ir UVB spindulių, nuo geltonosios dėmės degeneracijos, gerina regėjimą. Liuteinas (jis atsakingas už kiaušinio trynio spalvą) turi ypatingų savybių: apsaugo regėjimą, užkirsdamas kelį tinklainės pažeidimams, nes sumažina žalingą saulės spinduliuotės poveikį; turi antioksidacinių savybių, todėl manoma, kad tam tikru mastu gali turėti priešvėžinį poveikį ir lėtinti senėjimo procesą.

Unikali vištų kiaušinių sudedamoji dalis yra lecitinas. Kaip ir kiti fosfolipidai, jis formuoja visų kūno ląstelių membranas ir dideliais kiekiais randamas smegenyse, kepenyse ir inkstuose. Jo struktūroje yra cholino, atsakingo už kai kurias sveikatą stiprinančias lecitino savybes. Pakankamas lecitino kiekis organizme būtinas tinkamai cholesterolio apykaitai. Dėl šios priežasties jis gali padėti apsisaugoti nuo širdies ir kraujagyslių ligų, atsirandančių dėl aterosklerozinių plokštelių nusėdimo, taip pat turi

apsauginį poveikį kepenims ir tulžies pūslėi, neleidžiamas susidaryti cholesterolio nuosėdoms tulžies latakuose. Lecitinas taip pat vaidina svarbų vaidmenį palaikant ir gerinant nervų sistemos veiklą. Jame esantis cholinas teigiamai veikia mokymosi ir atminties procesą.

Kiaušiniuose gausu A, E, D, K ir B grupės vitaminų, taip pat mineralų: fosforo, kalio, natrio, kalcio, geležies, magnio, vario, cinko, seleno.

Kiaušinių vartojimo rekomendacijos skiriasi. Lenkijos maisto ir mitybos institutas (Instytut Żywności i Żywienia) rekomendacijose nurodo, kad širdies ir kraujagyslių ligų profilaktikai kiaušinių vartojimas (dėl cholesterolio koncentracijos – 100 g produkto yra 360 mg cholesterolio) turėtų būti ribojamas iki 2 per savaitę. Tai ypač svarbu žmonėms, kurie linkę į hipercholesterolemiją. Tačiau kai kurie tyrimai rodo, kad kiaušiniuose esantis cholesterolis nėra toks pavojingas. Sveiki žmonės gali drąsiai valgyti iki 3–4 kiaušinių per savaitę. Kai kuriose rekomendacijose nurodoma, kad vieno kiaušinio suvartojimas per dieną nesukelia neigiamų lipidų profilio pokyčių. Taip gali būti dėl to, kad kiaušinyje, be cholesterolio, yra daug medžiagų, kurios teigiamai veikia

lipidų apykaitą, įskaitant užkertančias kelias hipercholesterolemijai. Taigi rekomendacijos dėl suaugusiųjų kiaušinių vartojimo yra įvairios ir mitybos specialistai dažnai ginčijasi dėl šio maisto produkto naudos ir žalos.

Kiaušinių suvartojimo didinimas vaikams yra labiau pagrįstas, nes kiaušinyje esantis cholesterolis ne tik nepavojingas jauniems organizmams, bet būtinas tinkamam jų funkcionavimui. Todėl vaikai gali suvalgyti iki 4–5 kiaušinių per savaitę.

Vartojant kiaušinius, verta atkreipti dėmesį į jų kilmę ir laikymo būdą, kad būtų išvengta mikrobinės taršos. Šiuo atžvilgiu daug saugiau vartoti termiškai apdorotus kiaušinius, nes aukšta temperatūra yra vienas iš faktorių, leidžiančių kiaušinyje pašalinti potencialius mikrobus. Didesnę riziką apsinuodyti maistu kelia žali kiaušiniai, kurie yra dažniausia salmonelių infekcijos priežastis.

Vienas kiaušinis (apie 56 g) – apie 80 kalorijų (60 kcal trynys, 20 kcal baltymas). Žmonės, bijantys kalorijų pertekliaus švenčių laikotarpiu, neturėtų jų vartoti su majonezu, o šį priedą pakeisti natūraliu jogurtu arba avokadų pasta.

Minkštai virtas kiaušinis lengviau virškinamas nei kietai virtas, garuose paruoštas geriau nei keptas riebaluose. Baltymus lengviau virškinti nei trynį – juos gali valgyti dietos besilaikantys žmonės. Kiaušiniai rūgština organizmą, todėl geriausiai juos derinti su šarminėmis daržovėmis, pavyzdžiui, laiškinais česnakais, pomidorais, salotomis.

Kiaušinių skonis ir maistinė vertė labai priklauso nuo to, kaip vištos maitinamos. Labiausiai vertinami kaimiški kiaušiniai, kilę iš natūraliomis sąlygomis gyvenančių ir natūraliu maistu maitinamų vištų. Jie skaniausi pavasarį, kai višta minta jauna žole. Tada turi ir daugiausiai vitaminų A ir D – tai liudija intensyvi geltona trynio spalva. Tačiau neapsigaukime – trynio spalva gali būti

pašarų rezultatas. Jei višta gauna kukurūzų, ji deda kiaušinius su apelsino spalvos tryniais, o jei gauna kviečių – su šviesiai geltonos spalvos tryniais.

Galite nusipirkti šviesių kiaušinių su sumažintu riebalų kiekiu, praturtintų vitaminais, omega-3 rūgštimis ir su dviem tryniais. Jie gaunami lesinant vištas neriebiais pašarais, pridant vitaminų ar dumblių.

Kiaušiniai gali būti ne tik vištų, bet ir kitų paukščių:

- Putpelių kiaušiniai – turintys daugiau geležies, vario, beta karotino ir B grupės vitaminų. Maistingi, nes turi daugiau trynio. Maistingesni už vištų kiaušinius. Juose yra mažiau cholesterolio ir daugiau polinesočiųjų rūgščių. Jie tris kartus mažesni nei vištų kiaušiniai, todėl ir kepami trumpiau: minkšti – 1 min., kieti – 3 min. Tokių kiaušinių vienam žmogui reikia 8–10 vienetų.

- Ančių ir žąsų kiaušiniai – didesni nei vištų, išraiškingesnio skonio, bet sunkiai virškinami. Juose daugiau trynio, riebalų ir cholesterolio. Geriau nevirti jų minkštų ir su jais nekepti kiaušienės, nes salmonelėmis jie užkrečiami dažniau nei vištų kiaušiniai. Šiuo metu jie dažniausiai naudojami kepiniams ir padažams tirštinti.

- Stručių kiaušiniai – juose yra mažiau cholesterolio nei vištos kiaušiniuose ir daugiau polinesočiųjų riebalų rūgščių, palyginti su sočiosiomis. Stručio kiaušinis kelis kartus didesnis už vištos kiaušinį (sveria apie 1,5 kg), todėl norint jį kietai išvirti, reikia apie 2,5 valandos.

Šaltiniai:

1. Maisto ir mitybos instituto informacija
2. <https://day.lt/straipsniai/velykos>

KIAUŠINIAI SU DŽIOVINTŲ GRYBŲ IDARU

Reikės:

kietai išvirtų kiaušinių,
4 šaukštų majonezo,
120 g džiovintų grybų,

100 g svogūnų,
druskos,
krapų,
juodųjų pipirų,
1 šaukšto sviesto.

Gaminimas:

Džiovintus grybus pamirkome, išverdame, o atvėsusius smulkiai supjaustome. Sudedame nuluptus ir smulkiai supjaustytus svogūnus, viską pagardiname juodaisiais pipirais, pasūdome druska. Džiovintus grybus ir svogūnus apkepame keptuvėje. Nulupame kietai virtus kiaušinius, perpjaujame per pusę. Sviestą išskame su majonezu ir grybais. Masę dedame į virtų kiaušinių puseles, papošiame smulkintais krapais.

VELYKINĖ BOBA

Reikės:

3 kiaušinių,
20 g sausų mielių,
saujelės razinų,
540 g miltų,
90 g cukraus,
žiupsnelio druskos,
150 g sviesto,
230 ml šilto pieno.

Gaminimas:

Dubenyje išukite sviestą su cukrumi ir druska. Įpilkite šilto pieno ir dar kartą viską sumaišykite. Kai

sviestas ištirps piene, įmuškite kiaušinius. Mediniu šaukštu maišykite mišinį, palaipsniui berdami sausas mieles ir miltus, vėliau razinas.

Keptimo formą prieš kepdami patepkite sviestu. Įkaitinkite orkaitę iki 180 °C ir kepkite 40 minučių. Įsmeigę medinį pagaliuką, galite patikrinti, ar pyragas iškepęs (jei iškepęs – pagaliukas sausas).

NETIKRAS ZUIKIS

Reikės:

500 g faršo,
1 svogūno,
1 kiaušinio,
2 riekių batono,
1/4 stiklinės pieno,
2 skiltelių česnako,
1 šaukštelio čiobrelių,
1 šaukštelio mairūno,
1 šaukštelio paprikos miltelių,
1 šaukštelio maltų juodųjų pipirų,
šiek tiek druskos.

Gaminimas:

Faršą sudėti į dubenį, įmušti kiaušinį, sudėti piene mirkytas batono riekeles (minkštimą be plutelės), vietoj batono galima įtarkuoti nedidelę žalią bulvę, suberti prieskonines žoleles bei tarkuotą svogūną su česnaku. Visą gerai sumaišyti.

Masę padalinti pusiau ir suformuoti du nedidelius zuikučius arba vieną

didesnį. Zuikius sudėti į keptimo formą. Iš pipirų ar kadagio uogų padaryti akytes ir burnytę, o iš lauro lapų – ausytes.

Zuikius aplieti keiliais šaukštais aliejaus ir dėti į įkaitintą iki 180–200 °C orkaitę, kepti apie 30 minučių, kol zuikių paviršius paruduos.

Iš www.wikipedia.org

IEŠKOME PARDAVIMŲ VADYBININKĖS (-O)

Ieškome pardavimų vadybininkės (-o) darbui su esamais ir naujais klientais Lenkijoje

- Įmonės produktų pristatymas ir pardavimas.
- Susitikimų organizavimas, komercinių pasiūlymų teikimas.
- Dalyvavimas mokyklų ir darželių baldų parodose Lenkijoje.
- Dalyvavimas mokyklų ir darželių baldų viešuosiuose pirkimuose Lenkijoje.
- **Darbas Kaune**

Reikalavimai darbuotojui

- Taisyklinga lenkų kalba (raštu ir žodžiu)
- Kruopštumas, dėmesingumas detalėms, sąžiningumas
- Pareigingumas, atsakingas požiūris į darbą
- B kategorijos vairuotojo pažymėjimas
- Noras mokytis ir tobulėti
- Orientavimasis į rezultatą
- Gebėjimas dirbti savarankiškai

Įmonė siūlo:

- visus reikalingus mokymus,
- darbą draugiškame kolektyve,
- konkurencingą atlyginimą,
- visas socialines garantijas,
- darbą viena pamaina (8–17 h),
- laisvus savaitgalius.

Atlyginimas:

- Nuo 1000 €/mėn. į rankas

Tikslus darbo užmokestis aptariamas darbo pokalbio metu ir priklauso nuo kandidato patirties bei kompetencijų.

Dėl darbo kreiptis:

UAB Undena direktorius +370 687 30657; +370 687 68122; info@undena.lt

PARDUODU

šalto spaudimo natūralų rapsų aliejų litrinės talpos buteliuose.

*Kreiptis į Ireną ir Vytautą Pečiulius
tel. +48 792 202 773.*

Lietuvos žiniasklaida

2023 03 13–25

Galima sakyti, kad šį kartą visa žiniasklaida gyveno vien rinkimais. Tiksliau, merų rinkimų antrojo turo laukimu, o po to – rezultatų vertinimu. Be abejo, su pykčiais, oponentų įžeidinėjimais, teismais rinkimų metu bei teisiniais procesais, laukiančiais paskelbus rezultatus. Gyveno iki pastarųjų dienų, kol nuskambėjo skandalas, susijęs su Laisvės partija ir jos vadove Aušrine Armonaite.

Partijos savo rezultatus vertina skaičiuodamos, kiek jos laimėjo merų vietų. Savivaldybių tarybų rezultatai kažkodėl visada būna lyg antraeiliai, jais giriamasi tik tada, kai nelabai pasiseka su merais.

Po pirmojo merų rinkimų turo rezultatais labiausiai džiaugėsi socialdemokratai. Tėvynės sąjunga-Lietuvos krikščionys demokratai (TS-LKD) pagal vietas savivaldybių tarybose buvo antri ir jau turėjo dvi merų vietas. Pasak konservatorių atstovų, jie dar nemažai tikėjosi užimti merijų per antrąjį balsavimą. Tačiau realybė pasirodė žiauri: iš 12 jų partijos kandidatų laimėjo tik 3, taigi iš viso – 5. O praeituose rinkimuose buvo laimėję 11 merų vietų.

Tačiau Lietuvoje politikai, kad ir kokie rezultatai būna, pralaimėjusiais savęs nepripažįsta. Ir šįkart nors konservatorių rezultatai provincijoje visai liūdni, anot TS-LKD, už tai jie „laimėjo Vilnių“. Jų kandidatas Valdas Benkuskas – sostinės meras, aplenkęs Artūrą Zuoką 12 tūkst. balsų.

Didžiausią pralaimėjimą iš valdančiųjų patyrė save itin pažangia, vakarietiškas vertybes propaguojančia laikanti Laisvės partija.

Liaudies išmintis sako, kad bėda viena nevaikšto. Taip, ko gero, galima pasakyti apie Laisvės partiją. Nepraėjus nė savaitei po nesėkmingų rinkimų

kilo vadinamasis nepotizmo skandalas: žurnalistas Edmundas Jakilaitis atkapstė, kad tokia Agnė Belickaitė, ekonomikos ir inovacijų viceministro Vinco Jurgučio žmona, įsidarbino LTG („Lietuvos geležinkeliai“ – red. past.) korporatyvinių reikalų direktore. Suabejota, ar paskyrimas skaidrus, mat A. Belickaitė glaudžiai susijusi su Laisvės partija ir yra jos pirmininkės A. Armonaitės draugė. Be to, LTG yra pavaldi Susisiekimo ministerijai, o šią, pagal galiojančius valdančiosios koalicijos partijų susitarimus, kontroliuoja Laisvės partija. Dar paaiškėjo, kad A. Belickaitė talkino Laisvės partijai per savivaldos rinkimus. A. Belickaitės atsakymas buvęs toks, kokio ir buvo galima tikėtis: dirbo su politine jėga kaip laisvai samdoma konsultantė. Darbo pasiūlymą gavusi iš atrankos agentūros, su „laisviečiais“ sprendimas ir darbo pasiūlymas nebuvo aptarinėjamas.

Į tai sureagavo Prezidentas. „Aš manau, kad tai yra apgailėtinas žemos politinės kultūros pavyzdys. Mums žadėjo kitokią politinę kultūrą 2020 m. Tačiau įvertinus jau virtinę tam tikrų istorijų arba nepotizmo atvejų, tenka daryti išvadą, kad ta politinė kultūra menkai tepasikeitė.

<...> Su tokiu gyvenimo būdu politikoje tikrai negalima taikstyti. Dėl tos priežasties aš manau, kad pati ministrė turėtų padaryti sprendimą arba premjerė turėtų padaryti sprendimą. Visokiausi sprendimai galimi, įmanomi – įskaitant ir atsistatydinimą“, – sakė Gitanas Nausėda TV3 televizijai.

A. Belickaitės veiksmus savo feisbuke sukritikavo ir bendrapartietė teisingumo ministrė Ewelina Dobrowolska. „Laisvės partija viešai privers ta gintis jaunųjų bebrukių etiketės.

Etiketės, kuriai prisiklijuoti užteko vieno žmogaus asmeninio sprendimo. Nepaisant galimos žalos partijai. Žalos frakcijai. Žalos visuomenės pasitikėjimui. Aš neabejoju Agnės profesionalumu ir tinkamumu eiti pareigas. Tačiau asmens sprendimas žengti į interesų konflikto regimybę nepaisant šios galimos žalos partijos atžvilgiu man yra nesuvokiamas, nepateisinamas ir skaudinantis“, – rašė E. Dobrowolska.

Kad ministrė A. Armonaitė turėtų priimti asmeninę atsakomybę dėl kilusio galimo nepotizmo skandalo LTG, teigė ir Demokratų sąjungos „Vardan Lietuvos“ pirmininkas Saulius Skvernelis. Tačiau, pasak portalo lrytas.lt, parlamentarui priminta, kad jam būnant premjeru žmona įsidarbino „Orlen“ (bet tuomet Prezidentas sakė, kad „nereikia gilinti šios situacijos“). Vis dėlto S. Skvernelis šią istoriją prisiminė kitaip. „Prezidentas kaip tik tada norėjo gilinti ir gilino, kiek įmanoma. Esminis skirtumas, kad mano žmona įsidarbino ne valstybės įmonėje, ne iš Lietuvos biudžeto išlaikomoje įmonėje, ne pagal partinę liniją“, – nurodė ekspremjeras.

Kilus skandalui ir A. Belickaitė, ir jos vyras viceministras V. Jurgutis pareiškė atsistatydinantys iš pareigų. Tuo metu Laisvės partijos vadovė ir ministrė A. Armonaitė žiniasklaidai teigė, kad nors Prezidento žodžius apsvaistė, tačiau argumentų trauktis nemato. „Dalykinių argumentų, kodėl aš turėčiau trauktis, negirdžiu ir nematau, bet politinių postų aš nesivaikau ir nesilaikau. Tačiau situacijoje nematau argumentų, kodėl turėčiau trauktis“, – sakė A. Armonaitė.

Laisvės frakcijos Seime seniūnas Vytautas Mitalas žurnalistams sakė sveikinantis tiek V. Jurgučio,

ties A. Belickaitės sprendimą trauktis iš pareigų. Tačiau reikalo trauktis A. Armonaitei jis irgi teigė nematantis. O Prezidentas po pareiškimų apie atsistatydinimus, anot agentūros ELTA, vis dar turėjo klausimų A. Armonaitei. „Žinoma, galima mėginti nuimti mažesnę galvą tam, kad būtų išsaugota didesnė, klausimas, ar pačiai partijai tai naudinga“, – A. Armonaitės sprendimą nesitraukti komentavo šalies vadovas.

Portalas tv3.lt apie kilusį skandalą straipsnyje „Ar valdantieji visai prarado gėdos jausmą? Šimonytė žadėjo skaidrumą, bet postus gauna žmonos

ir draugai“ rašė: „Skaidrumas, alergija nepotizmui bei savų kadry prakišinėjimui turėjo būti išskirtinis dabartinės valdančiosios daugumos bruožas. Būtent taip pradėdama pareigas deklaravo premjerė Ingrida Šimonytė, tačiau pastaruoju metu valdantieji vis dažniau turi aiškintis, kodėl į svarbias pareigas skiriami savi žmonės.

<...> Šioje situacijoje susidaro nemalonus įspūdis, kad aukšto Laisvės partijos politiko žmonai galėjo būti rasta patraukli darbo vieta tos pačios partijos kontroliuojamos ministerijos akinės bendrovės glėbyje.

Užimdama tokį postą A. Belickaitė

pakiša visus – nuo savo vyro iki susiėkimo ministro. Negi niekas garsiai neištarė žodžių „ministrės ir partijos lyderės vaikystės draugė ir viceministro žmona užima aukštas pareigas tos pačios partijos ministro prižiūrimeje įmonėje“ ir nepagalvojo, kaip tai skamba?“ – klausė žurnalistas E. Jakilaitis, pirmasis iškėlęs klausimą dėl A. Belickaitės pasisėkimo. “Tiesa, šiame straipsnyje rašoma, kad „Lietuvos geležinkelių“ generalinis direktorius Egidijus Lazauskas patvirtino, jog ir paties E. Jakilaičio žmona dalyvavo konkurse. Bet pasisėkė ne jai.

2023 m. vasario 24 d. į amžinybę iškeliavo
A. A. ELENA VIGANAUSKIENĖ
iš Kampučių.

Nuoširdžius padėkos žodžius tariame giminėms, kaimynams, pažįstamiems už užuojautos žodžius, aukas bei maldas ir velionės palydėjimą į paskutinę kelionę. Nuoširdžiai ačiū gydytojui Povilui Grėbliūnui už suteiktą pagalbą. Dėkojame kunigams už atnašautas mišias. Labai ačiū Kampučių kaimo gyventojams ir giminėms už gražias giesmes ir maldas.

Liūdintys dukra ir sūnus su šeimomis

*Saulė leidos kartą paskutinį,
Tau neužtekės ji niekada.
Sielvartas neslėgs daugiau krūtinės
Ir neskambės jau vakaro daina.
Tik brangus prisiminimas,
Juodas gedulas, skaudi rauda...
Negalės Tavęs pakeisti niekas,
Mūsų širdyse gyvensi visada.*

Dėl lietuviu visuomenininko, dainininko, muzikanto **Juozo Vaznelio** mirties nuoširdžius užuojautos žodžius giminėms ir artimiesiems skiria

Buvęs Suvalkų ansamblio „Ančia“ vadovas Gediminas Kraužlys ir „Tėviškės aidai“ iš Punsko

Atsakymų lauksime iki 2023 m. balandžio 30 d.

Prizas – 400 zlotų

Vardas ..... Pavardė .....

Adresas .....

Tel. arba e. paštas .....

Atsakymas .....

Užpildytą kuponą iškirpti ir siųsti redakcijos adresu arba nuskenuoti ir siųsti e. paštu.

Siųsdami kryžiažodžio atsakymą, jūs sutinkate su taisyklėmis, kurios skelbiamos tinklalapyje www.e-ausra.pl.

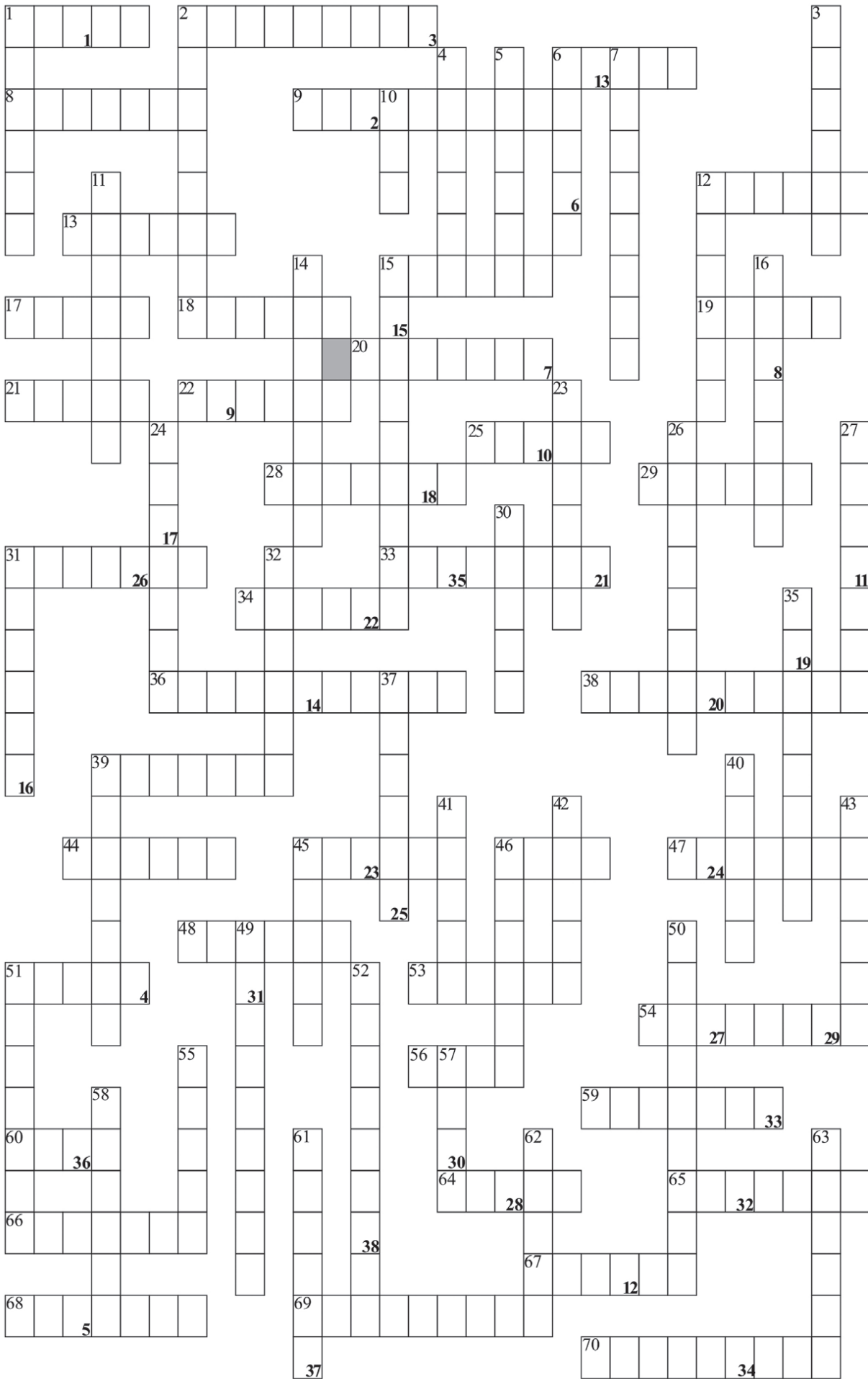
Kryžiažodis

GULSČIAI:

1. Ne mano kiaulės, ne mano .....
2. Vienas visko .....
6. Ką gali atlikti tuoj, niekad nesakyk – .....
8. .... nuo obels netoli rieda.
9. Savi ..... arčiau kūno.
12. Ankstyvas ..... – trigubas vaisius.
13. .... krutėti išmokina.
15. Didelis ..... gerklę plėšia.
17. .... skaudesnis už lazda.
18. Aprėdytas ir ..... kitaip atrodo.
19. Turtuoliui ..... nereikalinga.
20. Viena ..... – dar ne pavasaris.
21. Prie ko mažas priprasi, tą ..... rasi.
22. Atitiko ..... kotą.
25. .... tėvynės už svetimą ugnį šviesesnis.
28. Juokiasi puodas, kad ..... juodas.
29. Ant vieno turtingo ..... elgetų.
31. .... galvą laužo, o paskui – niekai.
33. .... ateina bevalgant.
34. Aukso ..... tik ten, kur žmonės negyvena.
36. .... žodis išmintingo ausin kelio neranda.
38. Ir ..... kelias prasideda nuo pirmojo žingsnio.
39. .... apie dangų bliauna, o pats žemės turtus krauna.
44. .... ir kalnus sugrauzia.
45. .... net velnią dirbti priversi.
46. Ir vilkas sotus, ir ..... sveika.
47. Atsimuša kaip ..... į sieną.
48. Vagie, ... dega!
51. Turtingo ir ..... teisingas.
53. Šuns ..... į dangų neina.
54. Be ..... nėra galybės.
56. Baimės ..... didelės.
59. Kas visus ..... laiko, tas patsai vagia.
60. .... – gera byla.
64. Darbymetyje ir ..... kruta.
65. .... saldus, bet jo pabaiga karti.
66. .... silpnų žmonių ginklas.
67. Savo krašte ir ..... žydi.
68. .... kaip taukai ant viršaus pasirodo.
69. Gera ..... iš nieko valgį padaro.
70. .... šioks ar toks mirtį atneša.

STAČIAI:

1. Tuščias ..... garsiai skamba.
2. .... į vandenį, kad nereikėtų atsigerti.
3. Pasitaikė kaip akilai vištai .....
4. Iš didelio debesio mažas .....
5. Kokie ....., tokia ir košė.
6. Atriekta ..... neprilips.
7. .... ir kelią koja rodo.
10. Draugauja kaip ..... su kate.
11. .... ir pragaro vartus atrakina.
12. Laiko ..... aštrūs, vargo dar aštresni.
14. Senesnis ..... – kietesnė uodega.
15. Kepti ..... patys į gerklę neskrenda.
16. Dievas glėbyje, ... širdyje.
23. Skambina ....., tik nežinia, kurioj bažnyčioj.
24. Tuoj sužinosi, kur ..... auga.
26. .... yra skaudesnis už botagą.
27. .... žmogus ir geruose darbuose randa blogą tikslą.
30. Akyse ....., už akių spiria.
31. .... atsiranda su metais.
32. Lenk medį, kol .....
35. Numynė ..... pelėdai koją.
37. .... ir po žeme mato, kvailas – po kojom nepastebi.
39. .... per visą pilvą.
40. Šokinėja kaip ..... prieš jautį.
41. Juodoj žemėj balta ..... auga.
42. Užia kaip ..... avilyje.
43. Senas ..... į eketę uodegos nekiša.
45. Laukia kaip ..... giedros.
46. .... brangus, bet negardus.
49. .... ir nesėtos auga.
50. Blogas ....., kurio dirvas tik vyturiukai tetrėšia.
51. Ir ..... kartais nueina šunimis vedinas.
52. .... į namus – varyk karves per vartus.
55. .... alkano neužjaučia.
57. Reikalingas kaip šuniui penkta .....
58. Mokslo ..... karčios, o vaisiai saldūs.
61. Nespaudęs ....., negausi pyrago.
62. Graži kaip saulės .....
63. .... aukštas – neįlipsi, žemė kieta – neįlįsi, reikia ant žemės vargti.

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38